Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | №242 (15264) | 1979 оной октябриин 20, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажалшад! Хүдөө ажахые али бүхы талаарнь хүгжөөхын түлөө тэмсэгты! Тэрэниие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгын, хими хэрэглэлгын, газараа шанаржуулан һайжаруулгын эршэ улам үргэдхэгты, үйлэдбэреэ тусхай мэргэжэлтэй болгохо ба томодхохо хэрэгые хүгжөөгты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 62 жэлэй ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гай Урянууд һаа).

ТЭАТРНУУД ДУРИНА

...ЭЛЭЙНГЭЭ ойе һаяхан тэмдэглэһэн ород драмын «Мөн Надежды» гэһэн зүжэгөөр үсэгэлдэр 51-дэ...ноо эхилбэ. Ингэжэ республикымнай бүхы театр...дэ сэлнжэ, зүжэг, концертнүүдтээ олон тоото ха...а уриж захалба бшуу.

...ка, Ленинград хотонуудта харюусалгата шалгал...алтатайгаар гаража ерэһэн Ленинэй орденто болон баледэй театрай коллектив түрэл республи...ижалшадай урда тоосожо, гастрольдо харуулһан ...дээрээ энэ сезоноо эхилээд байнхай.

Намсараевай нэрэмжэтэ академическэ буряад ...театр сезоноо нээһээр шэнэ зүжэгүүдые бэлдэ...ээ бэлэй. Драматург Д. Дылгыровэй найруул...рын болзор» шэнэ зүжэг эдэ удэрнүүдтэ олоной ...дэ дурадхагдахань. Тиихэдэ республикымнай ку... театрай коллектив мүнөө хүдөө нютагуудаар айл...ябана.

...нуудай шэнээр эхилһэн сезон онсо шэнжэтэй. ...хэдэ, ерэхэ жэлдэ дэлхэйн пролетариадай агууехэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 110 жэлэй ойн, Эсэгэ ...амгаалгын Агууехэ дайнай Илалтын 35 жэлэй ...дэглэгдэхэ байна бшуу. Тиимэһээ энэ жэлэй ...арта эдэ гайхамшагта үйлэ хэрэгүүдтэй нягта ...отой зохёолнууд оруулагдаха болоно. Үн...үедэ туйлагдаһан амжалтануудтаа түшэглэн, ...эй ЦК-гай «Үзэл сурталай, политическэ-хү...ургын хүдэлмэрние саашадань һайжаруулха ту...тогтоол соо хэлэгдэһэн зорилгонуудые хүтэлбэри литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэ...да табигдаһан орёо, харюусалгатай, үүргэ дүүргэ...аар театрай коллективүүдэй хэхэ юумэн хизаар...үнөө үеын хүнэй дотоодын сэдьхэлэй байдалые ...үбөөр харуулха, ажабайдалай шинжэгдээгүй асуу...дые бэелүүлхэ, дутуу дундануудые усадхаха хэ...арад зонойнгоо найдамтай туһалагшад байхаар ...ко ажалаа тэдэнэр хараална, энэ жэлэйнгээ ре...рые иимэ хараа түсэбтэйгөөр зохёоно. Тиимэһээ ...удаймнай репертуарта мүнөө үе сагые зураглан ...ан олон зүжэгүүд оруулганхай. В. И. Ленинэй ...элэй ойдо, Илалтын үдэртэ зорюулжа, оперо бо...аледэй театр композитор Б. Гибалинай «Завеща...рһэн оперо, тематическа концерт бэлдэхэ юм. ...жсараевай нэрэмжэтэ академическэ буряад драмын ...Ю. Бондаревой «Эрье» гэһэн романай найруул...зжэг бэлдэхэ түсэбтэй. В. И. Ленин тухай «Түрүү...ардасгайнууд» гэһэн зүжэгые ород драмын те...коллектив ойн баярай һайндэрнүүдтэ харуулха

...жэлтэ түгэс социалис обществын эрхэ байдалда ...үеын байдалые үнэн зүбөөр тайлбарилан харуулха ...театрай харюусалгата зорилго мүн болоно. Ажа...ай орёо хурса асуудалнуудые шидхэлгэ, түрэл ...ийнгаа байгаали хамгаалга, дэлхэй дээрэ эб най...ан хангалга гэхэ мэтэ темэнүүдтэ зорюулагдаһан ...ү театрнуудай мүнөө жэлэй репертуарта олон ...Буряадай оперо болон баледэй театрай коллек...Петровой «Сотворение мира» гэжэ балет, түрүү ...ай американ композитор Гершвинэй «Порги и ...гэһэн оперо харуулха юм. Ород драмын театрай ...ровой «Хурын уурхай». Буряад драмын театрай ...хаар бэлдэжэ байһан Ш-Н. Цыденжаповай «Нан...дьхэл» гэһэн зүжэгүүд мүнөө үе сагай шухала ...ынуудта зорюулагдана.

...на гадаадын авторнуудай, классическа зохёолнуу...найруулагдан табигдаха зүжэгүүд театрай репер...е шэмэглэхэ ушартай.

...нһээ гадна театрай коллективүүд буряад драма...нуудай, уран зохёолшод, композиторнуудай зохёол ...нуудые найруулан, олон тоото харагшадтаа дурад...фотой. Нютагай материалаар, нютагай темэдэ зо...даһан удха түгэлдэр зүжэгүүдые республикын...жалшадта харуулха харюусалгата зорилгые Бу...драмын театрай коллектив амжалтатайгаар бээ...г. Энэ творческо коллектив залуу драматургнууд...та харилсаа холбоотойгоор ажалаа ябуулдаг юм. ...ургнууд Д. Дылгыров, Ш-Н. Цыденжаповай, ...гархаевай шэнэ зүжэгүүд театрай репертуарта ...ганхай, Б. Эрдынеевэй зүжэгые мүнөө тэдэ бэл...байнхай. Аха нүхэдэйнгөө энэ һайн жэшээтэ дүй ...ые халан абаһан кукольна театрай коллектив Ц-Б. Бадмаев, Ж. Зимин болон бусадтай творче...олбоо тогтоонхой.

...ад хүгжэмэй гуламта — оперо болон баледэй ...республикынгаа композиторнуудай холбоотой ...а улам һайжаруулха ёһотой. Композиторнууд Г. ...ыловэй «Хадануудай дуун» гэһэн балет-поэмэ, ...шеевэй «Саяан» гэһэн оперые найруулан табиг...театр түсэблэнэ. Энэ талаар ород драмын театр ...а эрид һайжаруулха, эдэбхижүүлхэ зэргэтэй.

...зонние коммуниис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ го...хубитаяа оруулжа байһан театрай коллективүү...бүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзай болон ком...организациинуудые творческо хүдэлмэрилэгшэ...ноо дунда үзэл сурталай—хүмүүжүүлгын хүдэлмэ...партийн шэнэ тогтоолой ёһоор үргэн дэлгэсэтэй...ябуулха, мэргэжэл шадабаряа, политическэ үзэл ...ноо дэшэлүүлхэ һуралсалые дээдэ хэмжээндэ ...ха, театрай залуушуулда творческо бэлиг шадаба...харуулха хэрэгтэнь туһаламжа саг үргэлжэ хүргэхэ ...й.

...ет театрай искусствые олоной дунда дэлгэрүүлхэ ...гансал театрта харуулагдадаг зүжэгүүдээр хи...рданагүй. Үргэн арад зонтоёо нягта харилсаа холб...байхын тула театрай коллективүүд хүдөө нютаг...даар, промышленна предприятинуудай цех, бригаг...барилгын талмайнууд дээгүүр концерт, наада ха...аһаа гадна тэдэнэртэ али болохо шефскэ туһа...а хүргэдэг байна. Театр үйлэдбэриин коллектив ...й творческо аша үрэтэй холбоон тухай һайшаама...нүүд олон. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад ...ын театрай Захааминай районтой баталһан творче...олбоон тухай договор һайшаалтай. Оперо болон ...эй театрай артистнар Улаан-Удын авиазаводой, ...тын районой ажалшадай айлшадынь бэшэ, твор...хани нүхэдынь болонхой.

...атрай шэнэ сезоной үшөө нэгэ онсо илгаань Үхи...ой уласхоорондын жэлтэй холбоотой. Эдир үетэн...ирюулагдаһан тусхайта зүжэгүүд театрнуудай ре...арта үсөөн. «Театр ба үхибүүд» гэһэн долоон хо...эмхидхэгдэхэ, мүнөө үеын байдал харуулһан ...үүдээ эдиршүүлые уриж, тэдэнэртэй хараһан ...тухай үргэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ шухала.

...атрай шэнэ сезон хүсэндөө оробо. Манай үе сагай ...ишагта үйлэ хэрэгүүдые тодо һонороор, үнэншэ...харуулха, совет хүниие коммуниис ёһоор хүмүү...лэ хэрэгтээ амжалта туйлахыень театрай коллекти...дэ хүсэе!

...ладай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй

УКАЗ

...ТУХЭР В. А. НЕЧАЕВАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ...ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЭЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

...ука болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ ...ргүүлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө һүнэй промыш...ленностиин Буряадай үйлэдбэриин нэгэдэлэй таһагай ...ник нүхэр Нечаева Валентина Алексеевнада ...ладай АССР-эй габьяата инженер гэһэн хүндэтэ ...эргэ олгохо.

...ладай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

...екретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн А. АСЕЕВ.

...лан-Удэ, Советүүдэй байшан.
...1979 оной октябриин 17.

ДЭМЖЭМЭЭР ЖЭШЭЭ

Тэжээл бэлэдхэлгын ба таряа хуряалгын дүүрэһэнэй һүүлээр Хяагтын совхозой гүүртэ, отаранууда малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлгэ үргэн дэлисэтэйгээр үргэлжэлбэ. Совхозой дирекци, партком энэ ехэ харюусалгатай хүдэлмэрине эмхидхэхэдээ, малай үбэлэй байрануудые һайнаар заһабарилха, мүн малшадай ажаһуудалай эрилтэнүүдые хүсэд хангаха асуудалда онсо анхарал хандуулна.

Энэ үедэ малшадай хэхэ хүдэлмэри ехэ. Тэдэнэр гансал өөһэдынгөө хүсөөр үбэлжэлгэдэ бэлдажэ үрдихэгүй байна. Тиимэһээ совхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэридэ барилгашад болон механизаторнуудые олоор хабаадуулаа.

Энээниень олон мэргэжэлтэй, үнинэй механизатор Иван Георгиевич Федосеев совхоз соогоо түрүүлэн дэмжэбэ. Тэрэ үнгэрэгшэ зун үбһэшэдэй оньһожоруулагдамал звеное даажа, тэжээл бэлэдхэлгээ ...ая болотор үргэлжэлүүлээ.

Тиихэдээ тус звено 25 мянган центнер бэлэдхэжэ түсэбэй орондо 28 мянган центнер һайн шанартай үбһэ нөөсэлжэ, даабарияа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаа бшуу.

Мүнөө И. Г. Федосеев тусгаар звено эмхидхэжэ, совхозой Дүрөөнэй отделениин ахалагша хонишон Батор Намжиловай даадат эхэ хонидой отарын байрануудые заһабарилна. Звеногойнь гэшүүд булта залуушуул. Нэрлэбэл, Александр Кутель 1974 ондо СПТУ дүүргэжэ, трактористын мэргэжэл олоһон, звеное даагшын хүбүүн Георгий мүн энэ жэлдэ механизаторай эрхэтэй болоһон юм. Тиихэдэ Иван Гуржумов трактористаар хоёрдохи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Харин звеногой эгээл залуу гэшүүн, 18 наһатай Дамдин Цыремпилов модошо дарханай мэргэжэл олохын түлөө ехэ оролдолго гаргана.

Эдэ үдэрнүүдтэ барилгашад 600 эхэ хонидой үбэлжэхэ байра заһабарилжа эхилбэ. Тэдэнэй хэхэ хүдэлмэринь ехэ. Байрын зарим хананууды шэнэлхэ, хашаа хорёонуудыень һэльбэн һэргээхэ болоно. Барилгашад эртэ үглөөгүүр ажалаа эхилээд, үдэшэ орой болотор үргэлжэлүүлнэ. Тэдэнэй үдэртөө хэхэ хүдэлмэринь хүн бүхэндэ һайн мэдээжэ. Залуу механизатор трактораараа барилгын модо, хирпиисэ шэрэхэ гэхэ мэтэ даабаритай. Бэшэниинь звеное даагша И. Г. Федосеевэй хүтэлбэри доро барилгын хүдэлмэри ябуулна.

—Бидэ хонишод мүнөө жэл 600 эхэ хонидые һайнаар үбэлжүүлжэ, хонин бүриһөө хурьга абаха хараа түсэбтэйбди. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тулада энэ үедэ үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдэжэ, хонидоо хүсэд хүрэхэ тэжээлээр, һаруул, дулаан байраар хангаха ёһотойбди. Энэ хүдэлмэридэмнай И. Г. Федосеевэй эмхидхэһэн механизаторнуудай бригада ехээр туһалжа байна. Залуушуул дүй дүршэлтэй хүнэй хүтэлбэри доро ехэ хүдэлмэри бүтээнэ.

Мүнөө механизаторнууд заһабарилын хүдэлмэри дүүргэхэ тээшээ болоо. Энээнэй һүүлээр тэдэнэр Заречная гэжэ газарта байрладаг Борис Намжиловай эхэ хонидой отарын үбэлжөөниие заһабарилха юм.

Хонишод өөһэдөө гэр байрануудаа заһабарилна, сагаадана. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриие харахада, эндэхи хонишод шэрүүн хүйтэн үбэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр уттахань ха гээд найдагдана.

О. РАДНАЕВ,
А. СУРМАЧ,
хүдөө бэшэгшэд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Г. Федосеев бригадынгаа гэшүүдтэ үдэрэйнь даабари үгэжэ байна.

ҮҮСХЭЛШЭД АМЖАЛТАТАЙ

Чисаанын совхозой Булагай гүүртын һаалишад район дотороо ехэ һу һаахын түлөө тэмсэлэй үүсхэлшэд юм. Эндэ ажалша шударгы, урагшаа эрмэлзэлтэй хүнүүд олон. Ороймоол арбан хүнһөө бүридэһэн тус коллективэй хахадһаа олониинь габшагай ажалайнгаа түлөө гүрэн тэрын шагнал, орден, медальнуудта хүртэнхэй. Ажалай Улаан Тугай орденто Е. Н. Глазкова, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ,орденоор шагнагдаһан Х. Ц. Буянтуева, Х. Д. Лубсандоржиева, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто Ч. Ш. Шагдарова гэгшэд эндэнээл мэдэжэ болоо.

Юһэн һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө 2194 килограмм һу һааһан залуу һаалишан Галсама Гармажапова мүрысөөндэ түрүүлжэ гараба. Тэрэнэй удаа залуу коммунист Зоя Жамьянова ябана.

Эндэхи һаалишадай хамтын хүсөөр Булагай гүүртэ гүрэндэ һу тушааха дурбэн жэлэй түсэб байгша оной майн 28-да дүүргээ һэн. Сентябриин 18-да һу һааха дурбэн жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Тиин октябриин 10-най байдалаар 166 центнер һүн түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэһэн байна.

Булагай гүүртын һаалишад район дотороо суутай болоһоор үнинэй. Тэрэниие Ажалай Улаан Тугай орденто Ш. Ж. Доржиев хорёод жэлдэ хүтэлбэрилхэ зуураа туйлаһан амжалтаяа ходо арьбадхажа ябадаг түрүү коллектив болгожо шадаа.

Арбадахи табан жэлэй һүүлшын жэлэй даабариие Булагай фермын һаалишад В. И. Ленинэй 110 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхээр зоригжонхой.

С. БАЯНДУЕВ,
Хэжэнгын районой Чисаанын совхозой парткомой секретарь.

АРЬБАДХАН БЭХИЖҮҮЛХЫН ТУЛА

Хориин районой ажахынууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха байгша онойнгоо гурбан кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ. Жэшээлхэдэ, мяхан — 110 процент, һүн —110 процент, ноохон 109 процент дүүргэгдээ.

Үнгэрһэн юһэ һарын туршада илангаяа һайнаар «Георгиевский», Дээдэ-Тайлсын, Хүрбын, Хүлэй совхозуудай малшад ажаллажа, һайн үрэ дүн туйлаһан байха юм. Дээдэ-Тайлсын совхозой һу һаалинн фермэнүүдэй коллективүүд гүрэндэ һу худалдаха юһэ һарынгаа түсэб 120 процент дүүргээ. Тиихэдэ Хүлэй совхозой һаалишад эрхим шанартай һу худалдагаараа үнинэй суурханхай. Энэ ажахын һаалишад район дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа гараа. Эндэхи түрүү һаалишан, Е. И. Рекунова жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 2488 килограмм һу һаажа, район соогоо түрүүлжэ ябана.

Тэрэшэлэн гүрэндэ һайн шанартай, тарган мяха худалдаха талаар Дээдэ-Тайлсын, Хориин болон «Георгиевский» совхозуудай малшад онсо шалгараа. Хонидоо шахан таргалуулха худэлмэридэ онсо анхарал хандуулжа, тэрэнээ һайнаар эмхидхэжэ шадаһан Хориин, Дээдэ-Тайлсын совхозууд гүрэндэ дунда зэргээр 40—45 килограмм шэгнүүртэй хонидые тушааһан байна.

Тиихэдэ Хориин шубуунай фермын коллектив мүн лэ малшадһаа дутуугүй һайнаар ажаллажа, гүрэндэ шубуунай мяха, үндэгэ худалдаха даабарияа үлүүлэн дүүргээ.

Иигэжэ районой ажахынуудай малшад энэ туйлаһан амжалтаяа бүри арьбадхан бэхижүүлжэ, малайнгаа үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхын тула бэлэдхэлэй ехэ худэлмэри ябуулжа байна.

Манай корр.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ЭРШЭ ШАНГАДАНА

Улаан-Удын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой 170 гаран ажалай түрүүшүүл жэлэйнгээ даабаринуудые социалис уялгаар хараалагдаһан болзор соогоо дүүргэбэ. Заводто социалис мүрысөө үүсхэһэн комсомол-залуушуулай бригадые даагша Павел Сахаров абаһан уялгаяа болзорһоонь һара шахуугаар уридшалаа.

Лидия Балдаевагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада 1980 оной март һарын түсэбөөр мүнөө ажаллана. Тус коллектив табан жэлэйнгээ даабари Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр зуун арбадахи жэлэй ойн үдэр хүрэтэр дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үүсхэһэн юм. Бригадын энэ һайн һайхан үүсхэлые хорин хоёр коллектив дэмжэһэн байгаа. Нүхэд Колодина, Новокрещенных, Степанов, Сойнова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллективүүд уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Мүнөөдөө 175 түрүүшүүл хубиингаа табан жэлэй даабари бэелүүлэнхэй.

Манай корр.

ХАМАГҺАА УРИД

Сэлэнгын совхозой механизаторнууд район дотороо эгээн түрүүлэн таряагаа хуряажа дүүргэбэ. Харюусалгата энэ хаһаяа түргэн болзорто дүүргэхээр эрмэлзэһэн эндэхи таряашад 3000 гектарай таряа хадаһан байна. Иигэжэ бүхыдөө 8731 центнер ороохо амбаартаа оруулба.

Мүнөө тус совхозой таряашад намарай паар хахалха, һолоомоёо суглуулха, үрэһэ хүрэнгын ороохо сэбэрлэжэ, илгаха худэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

Ц. БАЛДАНОВ.

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОЛГО БУЛЮУ

Август һарын эсэстэ бэлэй. Һу ехээр һаажа, гүрэндэ тушааха талаар эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Бэшүүрэй совхозой һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд республикын Худөө ажахын министерствын болон худөө ажахын худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ гэһэн баяртай мэдээсэл абтаа һэн. Иигэжэ Шэбэртын болон Дабаатын фермэнүүдэй һаалишад ажалдаа ехэ илалта туйлажа, хараалһан зорилгодоо хүрөө бэлэй.

Тус совхозой хоёр фермын һаалишад түрүүшын хахад жэлдэ һу тушааха түсэбөө болзорһоонь уридшалан дүүргэхэһээ гадна, бүхы продукциингаа 97,7 процентые нэгэдэхи сортын шанартайгаар бэлэдхэлэй пунктда эльгээһэн байна.

Урдандаа дурсагдагша ажахыда гансал Шэбэртын фермын коллектив һааһан һүеэ һайн шанартайгаар гүрэндэ худалдадаг байһан юм. Тиин нёдондо жэлһээ хойшо Дабаатын һаалиин фермые даагшаар Б. Д. Султумовай худэлмэрилжэ захалхада, һүнэйнь шанар эрид һайжаржа, байгша оной эхинһээ бүхы продукцияа нэгэдэхи сортоор эльгээдэг болоһон байна.

Продукциин шанар һайжаруулхын тула Б. Султумовай хүтэлбэри доро бэлэдхэлэй горитойхон худэлмэри ябуулагдаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Нэн түрүүлэн фермые даагша нэгэнтэ бэшэ Шэбэртэ ерэжэ, тэндэхи һаалишадай ажал худэлмэри нариннаар шэнжэлһэн, дүй дүршэлыень халан абаһан байха юм. Тиихэдэ һаалишадтаяашье хамта иншэ срэжэ, һүнэй шанар һайжаруулха зорилгоор хэдэг худэлмэрииень хараһан байха. Иигэжэ хүршэнэрэйнгөө дүй дүршэл халан абажа, өөһэдтөө нэбтэрүүлхэдэнь, продукциинь шанар һайжаржа захалаа бшуу.

Дабаатын фермын коллектив шанарай түлөө шангаар тэмсэхэдээ, һу һаалияа заабол дээшэлүүлхые ороддодог гэжэ тэмдэглэлтэй. Ушарынь хадаа эдэ фермэнүүдэй һаалишадай ороддосотойгоор ажаллаһанай ашаар совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ һу һаажа, гүрэндэ тушаахаар хараалагдаһан түсэбөө жэншэдгүй дүүргэдэг болоихой. Мүнөө энэ ажахы һу үйлэдбэрилхэ талаар район дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ.

Һүүлэй мэдээгээр совхозой һаалишад һу һаажа, бэлэдхэлэй пунктда тушааха гурбан кварталайнгаа түсэб 111,5 процент бэелүүлһэн байна. Иигэжэ дурсагдагша ажахы гүрэндэ һу худалдаха хэмжээс нёдондоной энэ үеынхиһөө 1250 центнерээр дээшэлүүлжэ амжаа. Мүнөө совхозой фермэнүүдэй коллективүүд һу үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7 болотор сүм дүүргэхэ зорилго хараалаханхай.

Эбтэй эетэй, дүршэлтэй һаалишадаар олон Шэбэртын фермын коллективые республикын габьяата зоотехник Анна Григорьевна Сахарова хүтэлбэрилдэг юм. Энэ дүршэлтэй мэргэжэлтын даадаг фермэдэ ажалай түрүүшүүл нилээд олошоронхой. Жэшээлбэл, арбаад жэлэй туршада һаалишанаар ажалладаг Дулма Гармаева, Надежда Саможапова, Екатерина Нильцагаева, Афимья Куприянова гэгшэд һара, жэл бүри социалис мүрысөөндэ шалгарна. Тиихэдэ залуушуул соohоо Мүнхэ Цыбиков, Сыбжидма Базарова, Татьяна Брянская, бусад баһал амжалтатайгаар ажаллана.

Шэбэртын фермын түрүү һаалишан Дулма Гармаевна Гармаева һүүлэй жэлнүүдтэ гансашье ажахы дотороо бэшэ, мүн район соогоо эрхимлэнэ. Фермэ дотор дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн согсолходо, нэгэдэхи һуурида заабол Гармаева гараһан байдаг юм.

—Дулма Гармаевас хүсэхэнь хүшэрхэн даа, — гэжэ фермын һаалишад сэхэ мэдэрдэг.

Хоёр удаа орденоор шагнагдаһан Дулма Гармаевна Гармаева социалис мүрысөондэ үргэнтэ бэшэ эрхимлэжэ, ВДНХ-гай шагналда хэды дахин хүртэһэн байха юм. Мүнөө түрүү һаалишан һу һааха жэлэйнгээ түсэб 96 процент дүүргээд байнхай. Тиихэдэ үнгэрһэн найман һарын туршада үнеэн бүхэниһөө дунда зэргээр 2400 килограмм һу абаха даабарияа 2670 килограммда хүргэнхэй.

Тэрэшэлэн энэ фермын дүршэлтэй һаалишад Екатерина Нильцагаева, Татьяна Брянская гэгшэд һара бүри түсэбөө жэншэдгүй бэелүүлнэ.

Дабаатын фермэдэ үргэгэрһэн социалис мүрысөөндэ һаалишад Екатерина Мякотина, Цыренд-Дулма Ширдармаева, Цыпилма Цыдыпова гэгшэд онсо шалгарна.

—Үнеэн бүриһөө һу һаалгаараа манай һаалишад шэбэртынхидтэ 300 килограммаар ахигданабди. Гэбэшье, энэмнай жэл бүри хорожол байдаг. Жэшээлбэл, 1977 оной август һарада бидэ Шэбэртын һаалишадһаа 573 килограммаар гээгдэжэ ябаһан һаа, нёдондо үнеэн бүриһөө 350 килограмм һу тэдэнһээ багаар һаагаабди. Манай гол зорилго юуб гэбэл, ойрын сагта хүршэнэрэйнгөө хэмжээндэ хүрэжэ шадаха ёһотойбди. Мүнөө бидэ продукциингаа шанарай талаар Шэбэртын фермын туйлаһан амжалтада хүрөөбди, гансал һу һаалияя эрид дээшэлүүлхэмнай үлөөд байна. — гэжэ Дабаатын фермые даагша Бимба Данзанович хөорөо һэн.

Мүнөө һу һаажа гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ талаар эдэ хоёр коллектив ана мана ябана. Эдэ фермэнүүдэй һаалишад хоорондоо мүрысөн ажаллахадаа, хараалһан зорилгоёо саг болзортонь дүүргэжэ, Агууехэ Октябриин һайндэрые ажалайнгаа ээлжээтэ илалтаар угтахань дамжагүй.

Вл. БОРИСОВ.

Бэшүүр.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭЭ

ЕРЕВАН. (ТАСС). Араб Социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин Генеральна секретарь, Сириин Араб Республикын Президент Хафез Асад октябриин 18-да республикын «Армэлектромаш» гэжэ үйлэдбэриин томо ехэ нэгэдэлдэ хүрэбэ. Сириин айлшад город соогуур ябажа, үзэсхэлэн һайхан газарнуудыень, шэнэ барилгануудыень хараһан байгаа.

Х. Асадай толгойлһон Сириин партийно-правительственна делегаци Эхэ орондоо бусахаяа үдэһөө хойшо Ереванһаа мордобо.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БА ДЭБЖЭЛТЫН ТҮЛӨӨ

Эб найрамдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын, гуманизм болон интернационализмын суртал һургаалнуудта үнэн сэхэ байхаар дэлхэйн эдир эрхэтэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уран бэлигээ үхибүүдтэ зорюулһан уран зохёолшод бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ ёһотой. Октябриин 18-да Москвада боложо дүүрэһэн хүүгэдэй ба эдиршүүлэй уран зохёолшодой уласхоорондын хоёрдохи уулзалгада хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ, иигэжэл тэмдэглэһэн байгаа.

Бүхы түбинүүдэй түлөөлэгшэд, дүшөөд оронһоо ерэһэн хүнүүд «Түби дэлхэйн эдир наһатан ба хүүгэдэй литература» гэһэн асуудалаар үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

Хабаадагшад дэлхэйн хүүгэдэй ба эдиршүүлэй литературын бүхы ажал ябуулагшадта хандаһан хандалга түгэсхэлэй заседани дээрэ баталан абаһан байна. Хүүгэдэй уласхоорондын жэлдэ болоһон энэ уулзалга арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгые үргэдхэн гүнзэгырүүлхын түлөө, дэлхэйн бүхы үхибүүдэй зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ шэнэ хүбита оруулха юм гээд тэрээн дотор тэмдэглэгдэнэ.

СОВЕТ-ХИТАД ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

СССР-эй ба КНР-эй правительственна делегацинуудай түрүүшын пленарна заседани октябриин 17-до болобо.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай июлиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэлэдхэлгын түлөө

ГАХАЙ ҮСХЭБЭРИЛХЭДЭ ОЛЗО ЕХЭТЭЙ

СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленум дээрэ дэлгэрэнгы элидхэл хэ'эн партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев: «Мяха ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ гахай түргөөр үсхэбэрилхэ ябадал мүн лэ шухала юм. Ороние мяхаар хангалгада энэ һалбари горитойхон һуури эзэлнэ. Гахайн мяха үйлэдбэрилхэ промышленна онол аргада оролго малай шэгнүүр дээшэлүүлхэ, шахан таргалуулгын болзор хороохо, тэжээлэй, ажалай ба зөөриин эгээн бага гаргашатайгаар продукци абаха арга олгоно гэжэ тэдэнэй хүдэлмэриин дүршэл харуулна. Манай арга боломжонуудай зэргээр тиимэ предприятинуудые саашадаашье шэнээр байгуулжа гү, али мүнөө хүдэлжэ байһан фермэнүүдые шэнэдхэн гүхеэрһэнэй үндэһэ һуури дээрэ гахай үсхэбэрилые индустриальна үндэһэ һуури дээрэ удаа дараалан оруулха хэрэгтэй» гээд сэхэ заагаа һэн. Партиин хараалһан энэ зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ республика доторнай горитой хүдэлмэри ябуулагдана гэжэ тэмдэглэлтэй. Илангаяа гахай үсхэбэрилхэ оньһожоруулагдамал томо комплекснуд олоор бариглажа ашаглагдана. Мүн гахай үсхэбэрилхэ ажахы хоорондын предприятинуд шэнээр мүндэлөө. Эдэ бүгэдын ашаар гахай үсхэбэрилдэг ажахынууд болон предприятинууд һүүлэй үедэ гахайн мяха гүрэндэ ехээр худалдаха аргатай болоһон байна.

Юрэнхы дээрээ нёдондо үбэлжэлгын хэды хүшэр бэрхэшээлтэй байбашье һаань, манай харьяата ажахынууд болон предприятинуудта 165—704 поршоонхо абтажа, түлжүүлэгдээ бэлэй. Тиихэдэ байгша оной үнгэрһэн һэн эрдэм, мэдэсээ дээшэлүүлхэ. Иигэжэ һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлнүүдые бүхыдөө 241 пропагандист эхилбэ гээшэ. Тэдэнэр булта һуралсалай эхилхын урда тээ тусхай семинарнуудта хабаадажа, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлээ. Пропагандистнар олон жэлдэ хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон хүнүүд юм.

Охин-Булагай совхоздо партийна һуралсалай түрүүшын хэшээл илангаяа һайнаар, бүгэдэ һурагшадай хабаадалгатайгаар болобо. Дүй дүршэлтэй пропагандист Мария Семеновна Симонова сугларагшадые түрүүшынь хэшээлээр амаршалаад, һуралсалай жэлэй зорилгонуудтай танилсуулһан байна.

Аали намдуухаараар, бүхы юумэ тоб байса, тон ойлгосотойгоор тайлбарилжа, шагнагшадые һонирхуулжа шададагаараа Мария Семеновна хүнэй дура сэдьхэл татадаг юм. Тэрэнэй хэшээлнүүд ходоо һонирхолтойгоор, политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрдэг. Мария Семёновна Охин-Булагай һургуулиин түүхын багша юм. Үнгэрһэн жэлдэ «Буряадай АССР-эй соёлой габьята хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Манай корреспондент Д-Р. Дамбаев Бэшүүрһээ иигэжэ мэдээсэнэ:

Районой предприяти, эмхи зургаан болон ажахынуудта партийна, комсомолой болон экономическа һуралсалай бүхы шатануудта һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлнүүд эмхи гуримтайгаар, түгэс бэлэдхэлтэйгээр боложо үнгэрбэ,

Байгша ондо район дотор партийна һуралсалда 1700 гаран хүн хабаадуулагдаха юм. Гадна экономическа һургуулинуудта гурба мянга гаран хүн эрдэм, мэдэсээ дээшэлүүлхэ. Иигэжэ һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлнүүдые бүхыдөө 241 пропагандист эхилбэ гээшэ. Тэдэнэр булта һуралсалай эхилхын урда тээ тусхай семинарнуудта хабаадажа, мэргэжэл хэлээр нээгдэһэн политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Н. Ф. Опак «Ленинизм — манай үе сагай революционно туг мүн» гэһэн элидхэл уншаба.

Тэрэшэлэн энэл үдэр экономическа һуралсалай 32 кружок, коммунис ажалай 15 һургуулида бахал түрүүшын хэшээлнүүд болобо.

Ц. ЦЫБАНОВ,
Онохойн модоной комбинадай парткомой секретаринн орлогшо.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ һурамсан

БЭШҮҮР

ЗАГАРАЙ

Манай Онохойн модоной комбинадта политическэ һуралсалай 21 кружок эмхидхэгдээ юм. Эндэ хамта 224 хүн һурана. Тэдэнэй 130-ниинь партиин гэшүүн...

Һая һуралсалай түрүүшын нэгэдэмэл хэшээл соёлой ордон соо болобо. Энэ хэшээл эдэбхи, үүсхэлэй оршон байдалда үнгэрөө гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Эндэ бүхы кружогуудай һурагшад сугларааюм. Тэдэниие һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлээр комбинадай парткомой секретарь С. П. Кушнарев хани халуунаар амаршалжа, удаань һуралсалай программатай танилсуулһан байна. Олониитын үүсхэлээр нээгдэһэн политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Н. Ф. Опак «Ленинизм — манай үе сагай революционно туг мүн» гэһэн элидхэл уншаба.

Тэрэшэлэн энэл үдэр экономическа һуралсалай 32 кружок. коммунис ажалай 15 һургуулида бахал түрүүшын хэшээлнүүд болобо.

Ц. ЦЫБАНОВ,
Онохойн модоной комбинадай парткомой секретаринн орлогшо.

Советскэ Союзай ажалшад! Социалис үйлэдбэриие саашадань нарижуулан һайжаруулгада, эрдэм техникын дэбжэлтэ түргэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаггы!

Арадай ажахын эсэсэй үндэр дүнгүүдые туйлахын, эрхим шанартай эдлэл хэрэгсэлнүүдые ехээр бүтээн гаргахын тула арга нөөсэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэгты!

(Агууехэ Октябриин социалис революциин 62 жэлэй ойдо зориулагдаһан КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

Эрхимлэжэ ябаһан бригадануудд

Барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын коллектив арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабари хараалагдаһан болзорһоонь холо үлүүлэн дүүргэхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн эршэтэйгээр ажалладаг. Энэ поездын олон бригадануудд хараалагдаһан даабаринуудаа һара бүхэндэ холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Жэшээнь, Анатолий Янович Францкевичын хүтэлбэрилдэг арматурщигуудай бригадын ажалайнь бүтээсэ үнгэрэгшэ долоон һарын туршада дунда зэргээр 166 процент болоо гэхэ гү, али хүн бүхэн даабаряа 146 процент дүүргэнэн байна.

Геннадий Кириллович Дынниковэй хүтэлбэрилдэг бригада үшөөшье үндэр амжалтануудые туйлана. Энэ бригадын ажалай бүтээсэ 192 процент болоо.

Ниидэлгын талмай, аэровокзалай байшан, котельнэ, пассажирнуудые угтаха павильон гэхэ мэтэ объектнүүдтэ барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын хүдэлмэришэд зургаадахи жэлээ хүдэлнэ. Хэхэ хүдэлмэринь үшөөл ехэ. Гансал мүнөө байгааша ниидэлтын талмайе бүхэжүүлхын түлөө 36 мянган дүрбэлжэн метр газарта бетон шудхаха хэрэгтэй болоно. Үшөө энэ талмайе 850 метрээр утадхаха ёһотой.

Дээрэ дурсагдаһан бригадануд ниидэлгын талмайе бетоноор шудханад. Г. К. Дынниковэй бригадынхидай хүдэлмэри тон һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Заводой оператор Виктор Иванович Никитичевэй эрхим шанартайгаар бэлдэһэн бетон Сергей Георгиевич Кривогорницыной хүтэлбэрилдэг жолоошодой бригада саг дары заводһоо ниидэлгын талмайда асаржа үгэдэг.

Суг хүдэлдэг А. Ф. Афанасьев, М. Ф. Григорьев болон бусадтай хамта Шэтэдэ, Новокузнецкдэ, Улаан-Үдэдэ хүдэлжэ нилээд дүй дүршэлтэй, мэргэжэл шадабаритай болоһон бетон табидаг машинын машинист Николай Васильевич Степанов бетон плитануудыень таатай зохидоор һуулгана. Тэдэнэй ажал ходол эрхим шанартайгаар сэгнэгдэдэг. Арбаад жэлдэ энэл бригадада хүдэлһэн электригүүд Борис Алексеевич Тарасюк, Василий Данилович Варфоломеев болон бусад хүдэлмэришэд дүтэрхы олон мэргэжэлэй дүй дүршэлтэй юм. Тиимэһээ бэе бэедээ харилсан туһалалсадаг, ямар нэгэн шалтагаанаар ажалай һаатаха ушар сүм усадханхай.

Энэ бригадын коллектив Николай Левшинэй бригадатай мүрысэдэг юм. Зүгөөр олонхи ушарта тэдэнээ ахидаг, түрүү һуурин нуудые эзэлдэг. Энэ амжалтадань гэшүүдэйнь оруулһан уралан нарижуулгын дурадхалнууд нүлөөлнэ. Энэ жэлдэ нэбтэрүүлэгдэһэн хоёр дурадхалынь 3 мянган түхэригэй алмалтын ашаг үрэ үгэнхэй.

...Тээ саанань электро-гагнуушад забда залигуй хэмэл сахилгаа сахилуулнад. Бетон шудхалаануудые бүрдшэлтэй, мэргэжэл шадабаритай болоһон бетон табидаг машинын машинист Николай Васильевич Степанов бетон плитануудыень таатай зохидоор һуулгана. Тэдэнэй ажал ходол эрхим шанартайгаар сэгнэгдэдэг. Арбаад жэлдэ энэл бригадада хүдэлһэн электригүүд Борис Алексеевич Тарасюк, Василий Данилович Варфоломеев болон бусад хүдэлмэришэд дүтэрхы олон мэргэжэлэй дүй дүршэлтэй юм. Тиимэһээ бэе бэедээ харилсан туһалалсадаг, ямар нэгэн шалтагаанаар ажалай һаатаха ушар сүм усадханхай.

Энэ бригадын коллектив Николай Левшинэй бригадатай мүрысэдэг юм. Зүгөөр олонхи ушарта тэдэнээ ахидаг, түрүү һуурин нуудые эзэлдэг. Энэ амжалтадань гэшүүдэйнь оруулһан уралан нарижуулгын дурадхалнууд нүлөөлнэ. Энэ жэлдэ нэбтэрүүлэгдэһэн хоёр дурадхалынь 3 мянган түхэригэй алмалтын ашаг үрэ үгэнхэй.

...Тээ саанань электро-гагнуушад забда залигуй хэмэл сахилгаа сахилуулнад. Бетон шудхалаануудые бүхэлхэ түмэр арматурые холбон гагнана гээшэ.

— Миниий бригадые хүн хүдэлдэг, —гэжэ гадир А. Я. Францкевичрэнэ. — Тэдэнэйнгээ рэнь энэнь һайн гахань намда бэрхэтэй на. Юуб гэхэдэ, хүн бултал һайн хүдэлдэг. тро-гагнуушад Виктор димирович Камерский, сандр Леонидович арматурщик Николай мович Заметаев гэ шадабари ехэтэй мэ тэд, бэрхэ хүдэлм гэжэ тэмдэглэмээр. халаанайнгаа даабари процентһээ доошо дүүргэдэг.

Эдэ бригадануудай лективүүд арбадахи жэлэйнгээ түсэбтэ харалагдаһан болзо холо урилдан дүүргэ га боломжотой.

М. СУТУ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ
Арматурщигуудай бр бригадир А. Я. Фран 2. Г. К. Дынниковэй дын хүдэлмэришэд Степанов, А. Ф. Аф М. Ф. Григорьев.

Авторай

АШАГ ҮРЭ, ДЭЛИСЭ, ШАНАР

АМЖАЛТА ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Ямаршье томо, бага предприятидахи хамһабариин албанай ажалһаа бүхы үйлэдбэриин бүтээсэ дүлдыдаг байна. Улаан-Удын нарин сэмбын комбинадта үйлэдбэриин бүхы цехүүдэй агаарые сэбэрлэхэ, һэрюусүүлхэ уялгатай тусхай албан бии юм. Тус участок дежурна ба заһабарилга-хабсаралгын албанһаа бүридэдэг байна. Бүхыдөө эндэ 17 хүн хүдэлнэ.

— Салин хүлһэн бага, ажалай эрилтэ хэтэрүү ехэ гэхэ мэтэ элдэб шалтагаанаар хэдэн хүнэй ажалһаа гараашье һаань, 1975 онһоо хойшо бригадымнай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо хубилнагүй, — гээд участогай мастер Л. Гриф хөөрэнэ.

Бригада доторхи журамай һайн байхада, ажалыньшье урагшатай ябана бшуу. Мүнөө бригада хүдэлмэриингөө сагые гүйсэд хэрэглэхэ, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табидаг болонхой. Мүн бригадынгаа бүхы гэшүүдэй өөр өөрынь мэргэжэл шадабариин ёһоор ажалаа хубаадаг, тиихэтэй хамта хүн бүхэн өөрынгөө мэргэжэлһээ гадна хоёрдохи мэргэжэлдэ һурахые оролдодог байна. Бригадын ажалай эмхидхэлые гуримшуулхын тула түрүүн нэгэ нарядаар хүдэлдэг болоо һэн. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ бэлэй. Гэбэшье журам үшөөл һулашаг байгаа. Тиихэдэл бригадын совет эмхидхэгдээ һэн. Энэ советдэ дүршэлтэй хүдэлмэришэл, ажалай ветерануд Г. П. Андриевский, М. М. Быков, А. А. Никитин, В. А. Овчинников, В. А. Никитин, М. П. Жемчугов, В. Цыбиков гэгшэд һунгагдаһан байна. Бүгэдын хэлсээгээр нэгэ бригадна нарядтаа хүн бүхэнэй хабаадаһанай коэффициент хэрэглэхэ гэжэ шиидэбэ. Нэн түрүүн энэ коэффициент 3,2 байгаа һэн. Шэнэ жэлэй (1979 оной) эхиннһээ бригадын олонхи гэшүүд техникумэй кружогто һуралсажа эхилбэ. Энэ хэшээлые таһагай начальник М. В. Коробков ударидадаг. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлжэ, ажалай бүтээсэ 130 процент хүрэтэр ургаа.

Эндэ бригадын гэшүүн бүхэнэй өөр өөрынь социалис уялга тухай онсо тэмдэглэлтэй. Тус уялганууудаар хүн бүхэндэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, хоёрдохи мэргэжэл шудалха, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гэхэ мэтэ эрилтэ табигдаба. Илангаяа хоёрдохи, гурбадахи мэргэжэл шудалха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдадаг байна. Жэшээлэн хэлэбэл, бүри хоёр-гурбан жэлэй урда тээ гагнуушанай. зэд хайлуулагшын ажалые бригада соонь ондоо хэнэйшье хэжэ шадахагүй байгаа һаа, мүнөө булта шахуу энэ мэргэжэлдэ һуранхай. Бригадын хүдэлмэришэдэй разряд мүнөө дунда зэргээр тоолоходо, 4, 8-да хүрэнэ. Слесарнүүд А. А. Кочкин, И. И. Арефьев, В. А. Никитин, М. П. Жемчугов, Г. П. Андриевский, В. М. Петров, В. П. Возников болон бусад үндэр мэргэжэлтэй гагнуушад, хабсаргашад, заһабарилагшад болонхой. Дээдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдшье бригада соо бии болоо. Тэдэнэй түрүүшынхинь — дипломтой инженер В. П. Новиков болоно.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэри ехэ тухэ хүргэдэг гээшэ. Энэ хүдэлмэри бригада дотор мүн лэ һайнаар табигданхай. Гагнуушан М. П. Жемчугов, түмэршэн В. А. Овчинников, слесарь Н. А. Задирей гэгшэдһээ бүридэнэн зохёохы ажалай бүлэг уралан нарижуулгын зургаан дурадхал оруулһан байна. Жэшээнь, тэдэнэй зохёон бүтээлэн вентиляторнуудай мөөрнүүд энэ түхеэрэлгын хүдэлхэ болзорые хоёр дахин утадхаһан байна. Энэ ехэ удха шанартай. Юуб гэхэдэ, иимэ түхеэрэлгын олдохонь шухаг шуу. Комбинадай цехүүдэй һэльбэгдэн заһабарилагдаха үедэ уралан нарижуулгын дурадхалнууд илангаяа олоор ородог.

Ажалаа оньһожоруулһанай, ухаалан зохёолгын хүдэлмэри үргэдхэһэнэй, мүрысье эмхидхэлэй ехэ мэриин ашаар мүнөө найхиһаа жэшээгүй дэлмэри хэгдэдэг. Эндэ участогай мастер Гриф эмхидхэхы рице тэмдэглэлтэй нагдана. Мастер сал түсэбэй дүүргэгдэн ажалай эмхидхэлтэй түлөө харюусадаг бүрэ хэрэгтэй материалнуудтай бригадаяа саг соонь гаха. комбинадай албануудтай холбоо саа байгуулха гэхэ үшөө олон уялгатай.

Мүнөө бригада нь гү, али бүхы нарьяатай барие нэгэ доро дэлнэ. Бригадань хоёр хүнөөр хубаарилхай. Эдэ паарнууд дэн даабари нэгэ дүдаг байна. Иигэжэ дөө ажалай саг дэмдахагүй бшуу. Юуб материал дутаад гү, доошье ямар нэгэ гаанаар хүдэлмэриин тэхэгүй болоод байгаа тэрэ дороо ондоо рие өхилхэдэнь хүдэлмэриин ябаса бүри шалгадажа, дынь согсологдодог тай.

Һара бүриингөө уялганууудые тус эрхимээр дүүргэнэ. лэй үнгэрһэн юһэн һара бүриингөө түсэбтэ эргээр 113 процент гэһэн байна. Бригада ябуулагдадаг хүмүүн гын хүдэлмэри тухай тэй. Хэн нэгэнэй журам эбдэхэ, хүдэлмэ хожомдохо ушар һаань, бригадын суглаан дээрэ тэрэ дань шүүмжэлэл байха юм. Участогай тер Л. Гриф нүхэ гэр бүлэтэй танилсаа бүхэндэ эубшэл заабадэг эгээл хүндэтэй болонхой. Бригадаарм таржа кино, театрта дог, зун, намартаа хахуулидахаяа, жэмэ, хяаг түүхэеэ, үбэл наар һолжорхоёо гү Тиигэжэ бригада эбтэй нэгэ бүлэ болонхой.

Ниитын хүдэлмэри бригада эдэбхитэйгээр баадана. 14 хүнинь дуранай арадай друг табаниинь галай сараха дружинын, арб ВОИР-ай гэшүүд юм. иимэ коллективэй ах ажалай эмхидхэлнэ, хэнэй эдэбхи үүсхэлэй тэй бшуу.

Д. ДАШИ
манай

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ҮҮРГЭ ЕХЭ

Социалис мүрысөөнэй ленинскэ ёһо гуримууд, тэдэнэй удха шанар ба хүмүүжүүлхы үүргэ тухай шухала хөөрэлдөөнүүд коллектив бүхэндэ боложо байдаг. Социалис мүрысөөе эмхидхэлгэдэ зохёохы ёһоор хандаха, энэ хэрэгтэ материальна болон моральна урмашуулга зүбөөр хэрэглэхэ тухай гуримууд хаа хаанагүй үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ. Социалис мүрысөөнэй эмхидхэл шалгаха, энэ талаар олоһон дүй дүршэлөө олоной хэрэг болгохо худэлмэри ажалша коллективүүдтэ, район бүридэ ябуулагдадаг. Һаяхан КПСС-эй Загарайн райком «Социалис мүрысөөн — ажалшадай зохёохы ажалые эдэбхижүүлэн хүгжөөлгын, залуу үетэниие хүмүүжүүлгын хүсэтэ нүхэсэл мүн» гэһэн темээр научно-практическа конференци үнгэргэжэ, энэ асуудал тушаа дэлгэрэнгы хөөрэлдөө хэбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Ю. Р. Дмитриев** «Социализм ба коммунизм байгуулгада шухала арга нүхэсэл болодог социалис мүрысөөн тухай В. И. Ленинэй хараа бодолнууд» гэһэн асуудалаар элидхэл хэбэ.

«Бурятавторемонт» нэгэдэлэй Шэнэ-Бэрээнэй, Элхиин авто-заһабарилгын заводуудай, Хандагатайн леспромхозой, Эрхирэгэй, Онохойн совхозуудай, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудай коллективүүдтэ социалис мүрысөөн шадамараар эмхидхэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Ушар тиимэһээ эдэ предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин үрэ дүнгүүд эрхим һайн. Жэшээлхэдэ, Элхиин авто-заһабарилгын заводой цех, бригада, хүдэлмэришэн бүхэн социалис мүрысөөндэ хабаадуулагдадаг. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг дарыдаа гаргагдажа, тэдэниие олондо соносхохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Мүрысөөнэй дүнгүүд ханын газетэдэ, «сахилгаан» хуудаһанда, мүн үрэ дүнгүүдэй самбарта саг үргэлжэ бэшэгдэнэ. Тиихэдэ тус заводой хүдэлмэришэдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй дүнгүүд цехтэ, бригадада болоһон үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэгдэжэ байдаг.

Научно-практическа конференцидэ хабаадагшад — районой промышленна предприятинуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, Элхиин авто-заһабарилгын заводой цехүүд соогуур ябажа хараходаа, эдэ бүгэдын гүн ехэ удха шанартайе улам һайнаар ойлгожо абаһан байна.

Партиин райкомой секретарь **Г. М. Клочихин** «Үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол ба ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ социалис мүрысөөнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» гэһэн асуудалаар элидхээ. Үзэл сурталай, политическэ - хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ социалис мүрысөөн тон ехэ удха шанартай гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ. Тиихэдээ үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулһан хэдэ хэдэн коллективүүдые тэрэ жэшээнүүд болгон дурдаба.

«Мүрысөөн ба хүгжэлтэ түгэс социализмын оршон байдалда ажахые хүтэлбэрилгэ» гэһэн асуудалаар СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай экономико шэнжэлгын секторые даагша, экономикын эрдэмэй кандидат Б-М. Балданов элидхэл хэжэ, районой ажахынуудай зарим тэды экономическа үрэ дүнгүүд дээрэ тогтобо.

Тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Б. Г. Будаев, районой «Вперед» газетын редактор В. Б. Будажапов гэгшэд конференциин пленарна заседани дээрэ элидхэл хэһэн байна.

Һүүлээрнь промышленностиин, худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд секциүүдтэ хубаараад, хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлээ.

Промышленностиин ба худөө ажахын секцидэ хабаадаһан партиин райкомой секретарь А. М. Алексеев, Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой завкомой түрүүлэгшэ М. К. Кузьмин, Шулуутайн леспромхозой парткомой секретарь В. И. Найденов, Горхон станциин машинист-инструктор А. И. Оглы, районой худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ В. Ж. Жамбалов, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь В. В. Хингелов, районно Советэй гүйсэдкомой худөө ажахын управлениин начальник Н. Ц. Нимаев, Онохойн совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Л. П. Трофимов гэгшэд үгэ хэлэжэ, дүй дүршэлөө андалдаба.

Районой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, фермэ, отаранууд, гүүртэнүүдтэ социалис мүрысөөнэй ямараар эмхидхэгдэһэн тухай асуудалаар, харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүдээр һонирхоһон байна. Конференцидэ хабаадагшад тус колхоздо социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэһэн тобшолол хэбэ. Удаань тус колхозой парткомой секретарь В. В. Хингелов үйлэдбэриин гол участогуудта социалис мүрысөөе яажа эмхидхэдэг тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Тус научно-практическа конференцидэ 100 гаран хүн хабаадаа. Тэдэнэр социалис мүрысөөе эмхидхэхэ талаар бии байгаа түрүү дүй дүршэлтэй танилсажа, энэ талаар эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлһэн байна.

С. ОЧИРОВ.

Совет ороно
Дотор

ТҮРҮҮШЫН ҮРГАСА

МАГИСТРАЛЬНА тосхон. (БАМ-ай Баруун участок). «Магистральный» гэжэ шэнэ совхоздо түрүүшынургасын һайндэр болобо. Энэ совхоз байгша оной эхиндэ Байгал-Амарай түмэр замай Баруун участогта эмхидхэгдэн байгуулагдаа һэн. Мяхаар, һүөөр, овощоор энэ шадарай һуурин тосхонуудые хангаха гээшэ ажахын гол зорилго болоно.

Совхозой полинууд, нуга сабшалан болон овощой талмайнууд ой тайга соохи соорхойнуудта хабтайна.

Комбайнууд, автомашинануд, тракторнууд, бусад техникэ ажахыда эльгээгдэжэ байна. Ерэхэ жэлдэ Братскын газар эсхэмжэлэгшэд болон мелиораторнууд «Магистральный» совхозой шэнэ газар ашаглажа эхилхэ байна.

ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЫН ЭДЭБХИТЭД

МИНСК. Техническэ дэбжэлтэ болон социальна түсэблэлгэдэ нүлөөлхэ советүүд Белоруссиин ниислэл хотын партиин бүхы райкомуудай дэргэдэ байгуулагдаба.

Партиин Ленинскэ райкомой дэргэдэ эмхидхэгдэнэн советэй ажал ябуулга үйлэдбэриие һайжаруулгада нүлөө үзүүлнэ. С. М. вэй нэрэмжэтэ станок тээлгын заводто бүтээгдэ тэй агрегатно-тошинай комплекс эдэбхитэдэй һон графигай ёһоор лалгада оруулагдаба. экономическа ехэ ашаг үгэхэ байна. Советэй далгатайгаар зохёо бүтээгдээ.

ХҮДЭЛНЭ, ҺУРАН

БРАТСК. Байгал-Амарай түмэр замай Баруун участогай залуу барилгачи да энергетигэй, ме инженер-барилгашанай гэжэлнүүд эгээл үндэлгэрэнхэй. Фили Братскда нээгдэһэн политехническэ институтай багшанар эдэ мэдэ нүүдые шудалхадань барилгашадта туһална.

БАМ-ай Баруун участогта 150 залуу барилгачи жэлдэ заочно отделени студентнэр болоһон Эдэнэр зам дээрээ Усть да, Звездноодо, Магистральнада, Северобайкальска шалгалтануудаа барилгаа. Шалгалта абаа синиин гэшүүд тиншэ юм.

(ТАС

АСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

ХҮГЖЭМЭЙ, УРАН ЗУРАГАЙ ҺУРГУУЛИНУУДАЙ АЖАЛ ҺАЙЖАРУУЛХА

...дай АССР-эй Министр-Совет республикада ...н хүгжэмдэ, уран зу-...гаха хэрэгые саашаа-...жаруулха зорилгоор ...тгоол баталан аба-...н жэлнүүдэй туршада ...ка доторнай хүүгэдые ..., уран зурагта һур-...лмэри үргэн дэлисэ-...ябуулагдадаг болоо ...тгоол дотор тэм-...ха. Ганса һүүлэй арбан ...туршада республика ...ХҮ-ийн һургуули, тэрэ тоо-...сствын 4 һургуули ...эгдэнэн байна.

...ой болон уран зу-...ргуулинуудта һайн ...ой багшанар хүдэл-...дсалые эмхидхэлгэ ...тан һайжаруулагдана, ...а эдэ һургуулинуудта ...орожо һурадаг, тэ-...дүүргэгшэд соёлой ...искусствын дунда ...нуудта һуралсалаа ...гүлдэг болоо. Захаа-...хойто-Байгалай, Гуси-...ын, Хяагтын искусст-...манскын, Улаан-Удын ...н һургуулинууд һу-...мүүжүүлгын, методи-...хүдэлмэри һайжаруул-...салай түсэб, програм-ма дүүргэха, бэлигтэй үхибүүдые шэлэн абаха талаар ехэ хүдэлмэри эрхилнэ гэжэ тогтоол дотор заагдана.

Гэхэтэй хамта, хүүгэдэй хүгжэмэй, уран зурагай болон искусствын һургуулинуудай ажал хүдэлмэриие бодотоор хинан шалганагүй, хүгжэмэй тусхай һургуулинуудые үргэдхэхэ хэмжээ абанагүй.

Республикын Гэгээрэлэй министерство эдэ һургуулинуудта, мүн һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмхи зургаануудта хүгжэмдэ, уран зурагта һургаха хэрэгэй шанарта анхарал хандуулнагүй.

Арадай депутадуудай городской, районно, сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд, ажахынууд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүгжэмэй, уран зурагай һургуулинуудай материальна бааза бэхижүүлхэ, тус һургуулинуудай ажал хүдэлмэриие бодотоор хинан шалганагүй, хүгжэмэй тусхай һургуулинуудые үргэдхэхэ хэмжээ абанагүй.

Республикын Гэгээрэлэй министерство эдэ һургуулинуудта, мүн һургуулиин наһа гүйсөөгүйшүүлэй эмхи зургаануудта хүгжэмдэ, уран зурагта һургаха хэрэгэй шанарта анхарал хандуулнагүй.

Арадай депутадуудай городской, районно, сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд, ажахынууд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүгжэмэй, уран зурагай һургуулинуудай материальна бааза бэхижүүлхэ, тус һургуулинуудай дэрэгдэ хоорой болон уран зурагай отделени, классуудые нээхээр республикын Соёлой министерство уялгалагдаа.

Гадна Улаан-Удын хүгжэмэй училищида 1985 он болотор оркестрэй болон бүряад арадай инструментүүд дээрэ наададаг мэргэжэлтэдые бэлдэхэ гэжэ дурадхагдаа.

Колхоз, совхозуудай түб һуринуудтахи юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудай бааза дээрэ хүгжэмэй, уран зурагай болон хатарай һургуулинуудые нээхэ асуудалые Буряадай АССР-эй Соёлой, Гэгээрэлэй министерствэнүүд хаража үзэхөөр уялгалагдаба. Республикын 1-дэхи интернат һургуулиин бааза дээрэ 1980—1981 онуудай һуралсалай жэлдэ искусствын һургуули нээгдэхэ болобо.

Хүүгэдэй хүгжэмэй, уран зурагай болон искусствын һургуулинуудай материальна бааза бэхижүүлхэ, һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй һуудал байдал һайжаруулха хэмжээ ябуулганууды харалхаар арадай депутадуудай городской болон районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд уялгалагдаа. Һургуулида хэрэгтэй хүгжэмэй инструментүүд, техническэ элдэб хэрэгсэлнүүдээр тэдэ-ниие хангаха асуудал Буряадай АССР-эй материально-техническэ хангалтын Гүрэнэй комитедтэ даалгагдаа. Нютагай авторнуудай хүгжэмтэ зохёолнуудай суглуулбаринууд, методическа материалнуудые хэблэн гаргахаар хэблэлэй, полиграфи болон номой наймаанай талаар Гүрэнэй комитет уялгалагдана.

Буряадай композиторнуудай, уран зураашадай холбоонуудай хүгжэмэй, уран зурагай һургуулинуудта саг үргэлжын туһламжа хүргэхэ ёһотой.

Ажалшадые гоё һайханда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хүүгэдэй хүгжэмэй, уран зурагай болон искусствын һургуулинуудай үүргэ ойрын жэлнүүдтэ эрид дэшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй.

АЮУЛ ХААНАҺАА ТОХЁОЛДОНОБ?

США-гай засаг баригшад «совет аюул» тухай худал хуурмаг номолоор халха хэжэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрдэг ябуулгаяа һүжэрөөн дэбэргэнэ, хилын саагуурхи американ сэрэгүүдые олошоруулна. Карибска далайн оршон тойронһоо эхилээд, Баруун Европоор, Дүтын Зүүн зүгөөр, Индиин оксанаар дамжан, Япон хүрэтэр дайн сэрэгэй бэлэдхэл Пентагоной зүгһөө ярааралтайгаар хэгдэжэ байна.

Жэшээлэн хэлэбэл, Америкын далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй хоёр неделиин һуралсалай эхилһэн тухай мэдээсэлнүүдэй хэблэлдэ тунхаглагданые США-тай сэрэгэй зургаанай түлөөлэгшэ хуулита ёһоор мэдээсэбэ. Холбоото Штадуудай 16 корабльһаа, тэрэ тоодо «Форрестол» гэдэг атомна авианосецһоо бүридэһэн габшагай соединени энээндэ хабаадана. Тэрэнэй үеэр хуурай газарта американ десант буулгаха ябуулганууды хэгдэхэ байһые, тиигэһэнэй һүүлээр тэрэ соединениие Карибска далайда үлөөхэ һанаатай байһанаа Пентагон нюунагүй.

Нимэ ябуулганууд саашадаашье ходо хэгдэдэг байха гэнэ. «Карибска габшагай соединениин» саг үргэлжэ хүдэлхэ штабые Флорида штадта тогтоохомнай гэжэ США-гай президент Картер һаяхан соносхоо. Энэ райондохи оршон байдалда бүри түргөөр «Америкын зүгһөө хэмжээ абахын тула» янза бүриин сэрэгүүдэй ба албануудай хүсэнүүд тэрэ штабай мэдэлдэ үгтэхэ юм ха. Тэрээнһээ гадна, Холбоото Штадууд Кубын Республикын бүрин сүлөөдэ зүришэн, Кубын харьяата Гуантанамада эмхидхэһэн «сэрэгэй баазадахи зэбсэгтэ хүсэнүүдээ» саашадаашье байлгаха һанаатай.

Вашингтоной засагаархид Карибска далайн оршон тойрондо американ сэрэгүүдые бүри олоор элсүүлэн гулидхажа, Латиин Америкэдэхи байдалай хуулита хүтжэлтэдэ хойшо татаха, сүлөөтэ, бэеэ даанан байдалтай болохын түлөө энэ түбиин арадуудай тэмсэлэй бадаралгада һаад ушаруулха, мүн Гватемалын, Гондурасай, Сальвадорой, бусад хэдэн оронуудай эзэрхэг хархис засагуудые дэмжэхэ һэдэлгэ гаргана.

Тэрээнтэй нэгэн доро шахуу Баруун Европо Вашингтоной үүсхэлээр полигоной түхэлтэй болгогдоһон байна. Хойто-Атлантическа бүлэглэл Норвегиһээ Турци хүрэтэрхи угаа ехэ газар дайда дээрэ «ОТМ Фордж-79» гэдэг таамаг нэрэтэй, юрэ бусын ехэ дэлисэ хэмжээтэй сэрэгэй жагсаал эмхидхээ. «Оушин сафари-79» гэһэн сэрэгэй һуралсал Норвегиин далай дээрэ, Хойто Атлантикада үнгэргэгдэжэ, Европын хойто оронууд худар США-гай подразделенинүүд болон сэрэгэй техникэ абаашаха арганууд шалгагдаһан байгаа. Тэрээндэнь НАТО-гай найман фронт, сэрэгэй 17 мянган алба хаагшад, 70 корабль, 200 самолёт ба вертолёт хабаадаа. Тэрэл үеэр НАТО-гай хойто флангда — Дундада далайда — «Дисплей Детерминейшн-79» гэһэн һуралсалай үеэр Турциин оршон тойрондо десант буулгагдаа, Италиин зүүнхойто хубида үнгэргэгдэһэн сэрэгэй һуралсалда НАТО-гай табан орон хабаадаа.

«Хёмороонай гү, али дайнай болоо һаань, НАТО-гай ямар арга боломжонуудтай байхые харуулха, тэдэниие-нь һайжаруулха ябуулга» — эдэ «сэрэгэй нааданнуудай» уг зорилго болоно гэжэ тусхайлан соносхогдоо. Пентагоной дурдахые үлүүдэ тоолоһон нүгөдэ, бүри шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, Пентагоной шухалада тоолодог даже дэбэргэлгын оршон байдал хангаха, Баруун Европые тиигэбэл Советскэ Союзда, энээнэй союзнигуудта эсэргүү американ зэбсэгүүдэй хэрэглэгдэхэ талмай болгохо гэһэн түсэбүүдээ паргнернуудтаа түбэгтэйгөөр абхуулха һанаашалгатай. Баруун Европын гүрэнүүдэй газар дайда дээрэ тодхогдоһон 8 мянган единицэ американ ядерна зэбсэгүүд ба тээжэ абаашаха хэрэгсэлнүүд дээрэ нэмэжэ, холо ошохо хүсэтэй «Першинг-2» гэдэг хэдэн зуун ракетэ. ядерна һомотой далита ракетэнүүдые ФРГ-дэ, Англида, Бельгидэ, Голландида тарааха ябуулга хэнэ.

Энэ аюултай проект һайшаахыень НАТО-гай экспертнүүдэй бүлэг һанамжалан дурадхаа юм ха. Эдэнэй һанамжа дурадхал НАТО-да хабаатай оронуудта дамжуулагдаха, тус асуудалаар эсэсэй шиидхэбэри гаргахын тула декабрьда зарлагдаха тус бүлэглэлэй гэшүүн гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй үзэмжэдэ удаа тээнь табигдаха байна.

Нүхэр Л. И. Брежнев буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар социалис интернационалай бүлэг худэлмэрилэгшэдтэй уулзахадаа, тиимэ түсэбүүдые абхуулха гэжэ оролдоншодой ябуулгые «галаар наадаһан аюултай ябуулга» гэжэ нэрлээ һэн. Социалис оронууд тиимэ ябуулгые хамаагүйгөөр хараад һуухагүй, Европодохи хүсэнүүдэй тэнсүүриие өөһэдынгөө ашаг туһада хубилгаха гэһэн натовска дай жүрөөдэгшэдэй һэдэлгэнүүдтэ харюу болгон, аюулгүй байдалаа бэхижүүлхын тула нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха болоно. Американ түсэбүүд бэелүүлэгдэбэл, Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи оршон байдалые түгшүүрилтэй болгохо бшуу..

Дүтын Зүүн зүгтэхи гол жандармын, стратегическэ союзнигай үүргэ дүүргэдэг байһан шахай засаг захиргаанай унагаагдаһанай һүүлээр Холбоото Штадууд тэндэхи сэрэгүүдээ бүри олон болгохо гэжэ шиидэлэн байна. США-да мүнөө 100 мянга гаран хүнтэйгөөр байгуулагдажа байһан «түргэн ябуулга хэхэ корпус» Дүтын Зүүн зүгэй ба Персиин булангай нефтеэр баян нютагуудта түбхын түрүүн ябуулга хэхээр бэлдэжэ байнхай. США худар нефть абаашалгада һаад тохёолдуулхань гэжэ Вашингтоной тоолоо һаа, Дүтын Зүүн зүгтэхи нефть гарган абадаг газарнуудые эзэмдэн булимтарха зорилго тэрэ корпусто даалгагдана. Тиигээ һаань, Дүтын Зүүн зүгтэхи мүнөөшье шахардуу байһан оршон байдал бүри хэсүү болохоһоо гадна, хэдэн оронуудта, эндэхи нютагай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ сэхэ аюул тохёолдохо.

Индиин океан дээрэ США тиимэл аюултай хараа бодол баримталан бэелүүлнэ. Эндэ саг үргэлжэ байдаг американ эскадрын бүридэлдэ һаядаа сэрэгэй хоёр корабль нэмээ. Далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй иигэжэ олошоруулһаниинь 5-дахи флот эмхидхэхэ гэһэн түсэбэйнь хуби нүхэсэл болоно. Гэхэтэй хамта Дундада далай дээрэ байдаг 6-дахи флодой, Алас-Дурнын ба Зүүн-Урда Азиин далайнуудта ябуулга хэдэг 7-дохи флодой корабльнууд океан далайнуудай уһан соогуур таһалгаряагүй һүндэлнэ. Атомна авианосецтой 7-дохи флодой габшагай соединени Индиин оксан худар жэлдээ хэдэ дахин орожо, харата ябуулганууды хэдэг байна.

Тиихэһээ гадна, Холбоото Штадууд Индиин океанай түбтэхи Диего-Гарсия арал дээрэ байһан агаарайсэрэгэй, далайн-сэрэгэй баазануудаа хубилган шэнэдхэхэ зорилгоор ехэ хүдэлмэри хэнэ. «Түргэн ябуулга хэхэ корпусой» тогтоогдохотой хамта, Диего-Гарсия добтолон булимтарха сэрэгүүдэй ара талын баазын удха шанартай боложо байнхай.

Пентагон Алас-Дурнада илангаяа Япондо байдаг хүсэнүүдээ үргэдхэнэ. Американ «шэнгэхэгүй авианосец» гэжэ нэрэшэһэн Окинава арал дээрэ «Ф-4 игл» гэдэг бүлэг истребительнууд-бомбардировщигууд һаяхан США-һаа асарагданхай. Ерэхэ жэлэй тэн багта иимэ түхэлэй 72 самолёт Япондо эльгээгдэхээр хараалагдана. Азиин — Номгон далайн орон нютагуудта жандармын үүргэ-уялга дүүргэдэг американ зэбсэгтэ хүсэнүүд Японой газар дээрэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Гансахан Японой олтирогууд дээрэ США-гай 140 бааза ба сэрэгэй байра бии юм. Тэндэ 50 мянга шахуу американ солдат ба офицер байдаг.

Японой газар дээрэ, мүн тэрэ шадар американ сэрэгүүдэй һуралсал ходо болодог. Һүүлэй хахад жэлэй турша соо американ ба япон ВВС-эй хамтын һуралсал дүрбэ дахин үнгэргэгдөө. Окинавадахи Кадэна гэдэг авиабазаһаа дэлхэйн элдэб районуудта байдаг США-гай сэрэгэй 52 баазын нэгэнһээ американ стратегическэ бомбардировщигууд «ядерна дайе» дууряан һажаалгажа, агаарта гаргагдаад, «үргэлжэ хуяг-халха» гэжэ нэрлэгдэнэн маневр һаяхан Пентагоноор үнгэргэгдөө. Пентагон хилын саана дүн хамта 400 гаран сэрэгэй базатай, 2000-һаа дээшэ «гол пунктта» юм.

Эдэ баримтануудһаа ямар тобшолол хэхэ болоноб гэхэдэ, гадаадынгаа политикада хүсэ хэрэглэхэ гэдэг хараа бодолой үүргэ болон удха шанар шэнээр сэгнэхыень Холбоото Штадуудые баадхаһан Вьетнамдахи бурууталгаһаа хойшо ойрдоо дүрбэн жэлэй үнгэрөөд байхада, гадаадын политическэ уг зорилгонуудаа бэелүүлхэ мэдээжэ хэрэгсэл гэжэ сэрэгэй интернационализмые Вашингтон дахинаа тоолодог болоод байна. Зарим оронуудта, мүн бүхы дэлхэй дээрэ «хэрэглэхэ хүсэ» политика баримталхаар дахинаа һэдэхэ арга боломжонуудые США-гай нүлөө ехэтэй зарим бүлэгүүдэй бэлдэлгэ болоһон тухайда эндэ хэлэгдэнэ. Иимэ хараа бодол бүхы дэлхэй дээрэ эрид буруушаал үүсхэнэ.

Бусад гүрэнүүдэй арадуудай хүсэл эрмэлзэлдэ зүришэн, США-гай империалис уг зорилгонуудые хангахын тула «хүсэсэ харуулха» гэһэн хараа бодол американ мүнөөнэй правительствын түлөөлэгшэдэй хэлэһэн олохон үгэнүүд дотор дуулдана. Иимэ политика худал хуурмаг үгэнүүдээр хэды далдалагдабашье, уласхоорондын амгалан байдалда, олохон оронуудта бодото аюул тохёолдуулна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо үнгэрһэн гушан жэлэй турша соо бусад гүрэнүүдтэ, США 215 дахин сэрэгээр добтолһон, дотоодынь хэрэгүүдтэ хамаарһан ба хашаһан байна.

Гэбэшье саг хубилаа. Советскэ Союзай оборонно хүсэ шадалай ургалта, Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондын стратегическэ хүсэнүүдэй тэнсүү гү, али адлирхуу болоһые 60-аад онуудай һүүл тээшэ Вашингтоной зүгһөө хуулита ёһоор мэдэрэлгэ, США-гай газар дайдын добтологдошогүй байхаяа болиһон ушар сэрэгэй хүсэ хэрэглэлгэдэ болгоомжотойгоор хандадаг болохыень американ засаг баригша бүлэгүүдые баадхана.

Манай орон амгалан тайбанай политика залан шуудбаримталан бэелүүлхэ зуураа, аюулай ушаржа болохо байһые хараада абаха, оборонно хүсэ шадалаа бэхижүүлхын тула шухала бүхы юумэ хэхэ ёһотой. Советскэ Союзай амгалан хүсэл эрмэлзэл, зохихо харюу үгэхөөр бэлэн байлтатайнь таһаршагүй холбоотой гэжэ сэрэгэй балмад аашануудые гаргаха дуратайшуулай ойлгохоор саг болоо.

А. АЛЕКСАНДРОВ.

(ТАСС).

ЭРХҮҮ: УСТЬ-ОРДА

...ТЫН» ҺААЛИШАД ...ШАЛГАРНА

...д-Булгадай районой ...гэжэ ажахын мал-...ундэлэдэ Усть-Ор-...ондо Ажалай алдар ...Улаан туг үргэдэбэ. ...ь гэхэдэ, тус ажа-...ндэ һу худалдаха тү-...тентябрь һарын тэн ...дүргээ. Нёдондо жэ-...сасуулжа үзэбэл, ...риинь һаам 200 ки-...лограмм дээшэлһэн бай-...ой фермэнүүдэй дун-...йуядска һу һаалинин ...коллектив түрэнэй ...дүргэлгэдэ горитой ...оруулаа. Тэндэхи ...фермынгээ жэлэй ...ри август соо хүсөө-... Тус коллективэй ...ол болоһон, үнэн ...дунда зэргээр 3200 ...килограмм һу һаа-...лишад Н. Коробче-... Рудых, Н. Пенезева социалис мүрысөө ...д.

«Элита» ажахын һаалинин бүхы фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд жэлэй түсэбһөө гадуур 400 тонно һу гүрэндэ худалдахаар шиидээ.

ҺААЛИШАН-МИЛЛИОНЕР

Людмила Михайловна Алексеевае Баяндайн райондо танихагүй хүн үгы ёһотой. Тэрэ 12 жэл 7 һара соо һаалишан алдартай ябаха зуураа, миллион килограммһаа дээшэ һу һаагаа. Үнеэн бүхэнэйнь жэлэй дундуур һаам 3250 килограмм болоно.

Миллионер һаалишанай хүндэлэлдэ түрэл колхозойнь («Ленинэй зам») түбтэ Улаан туг үргэгдэнхэй.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАД АЛЬГА ТАШАНА

Һаяхана Тугутуй гэжэ хүдөө тосхоной клуб соо хүлгөөтэй байба. Эндэ ажалайнгаа һүүлээр малшад, механизаторнууд, һаалишад, бусадшье мэргэжэлтэд олоороо сугларба.

Ендэр дээрэхи торгон хүшэгын сэлигдэхэдэ, Эрхирэд-Булгадай районой Соёлой ордоной дуу хатарай «Хатарял хамтааран» гэжэ ансамблиин артистнууд эзлжээтэ концертеэ эхилбэ. Тэдэниие сугларагшад халуунаар угтан абаа. Ороёдоол хоёр жэлэй саана энэ ансамбль эмхидхэгдэнэншье һаа, районойгоо ажалшадай дунда нилээд мэдээжэ болонхой юм. Тэдэнэр хүдөө нютагуудай ажалшадые соёлой талаар хангаха хэрэгтэ бүхы хэшээл оролдолгоёо, залуу һаһанайнгаа зали зорюулдаг шуу.

Эдэнэр түрүүшынгээ концерт Баяндайда харуулаа. Удаань энэ районой бүхы нютагуудай ажалшадта шэнэ программаяа харуулха юм.

С. ЕЛАЕВ.

Усть-Орда.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгэй нүүлгэгдэ

«ТОСХОНОЙМНАЙ ТҮХЭЛ ШАРАЙ ХУБИЛНАГҮЙ»

Түнхэнэй районой Туранай совхозһоо ерэһэн нимэ гаршагтай бэшэг байгша оной августын 10-да манай газетэдэ толилогдоо һэн. Ажахымнай түб Хойто-Гол тосхоной түхэл шарай хубилнагүй, клуб, саад, магазин болон бусаднай хуушаранхай, шэнээр юушье баринагүйбди. Энэниие совхозоймнай хүтэлбэрилэгшэд «түб тосхоноймнай намаг газарта баригдаһанһаа боложо, барилга хэхэ аргагүй бологдоно» гэжэ тайлбарилдаг» гэжэ тэрээн соо хэлэгдэһэн байгаа.

Дурсагдаһан бэшэг соо хэлэгдэһэн дутуу дүнданууд Туранай совхозой түб Хойто-Гол тосхоной байдал тон зүб харуулна гэжэ Түнхэшэй районой арадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо З. Б. Шагдуров манай газетын редакцида эльгээһэн харюу соогоо бэшэнэ. Шэжэ барилга хэхэ, ажахын түб тосхониие ондоо тээшэ абаашаха асуудал колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдосогой наанаар табиин, шиидхэнэгүй. Ерэхэ 1980 ондо Хойто-Гол тосхондо шэнэ магазин баригдаха ёһотой.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ТЭМЖЭТЭЙ ДУРАДХАЛЫЕ ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

...БЕРЛИН. СЕПГ-гэй ЦК-...Политбюрогой ба ГДР-...Министрнүүдэй Советэй ...ын мэдүүлгэ эндэ тэ-...добо. ГДР-эй байгуу-...лаар 30 жэлэй ойдо зо-...гаргажа, Берлиндэ боло-...баярай суглаан дээрэ ...СЕПГ-эй ЦК-гай Генеральна ...ларь, СССР-эй Верхов-...Советэй Президиумэй Түү-...гшэ Леонид Ильич ...невэй хэлэһэн үгэ до-...табигдаһан эб найрам-...хангаха, буу зэбсэг ху-...талаар шэглүүлэгдэн-...хүсэлнүүд шухала удха ...тай байна гээд тэрээн дотор тэмдэглэгдэнэ. Бүхы түбинүүдэй арадуудай аюулгүй байдалай, бата эб найрамдалай түлөө социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай үсэд нэтэрүүгээр, эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байһыень эдэ үүсхэлнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ документ дотор заагдана.

СССР болон Варшавска Договортэ хабаатай бусад гүрэнүүдтэй хамта ГДР шахардуу байдал һуларуулхын, зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэгүүдые хизаарлахын зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бодото дээрэнь хуряахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Тиимэһээ дундуур зайда ниидэдэг ядерна түхеэрэлгэнүүдые мүнөөнэй хэмжээнһээ хороохо тухай Советскэ Союзай бутэмжэтэй дурадхалые СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюро, Министрнүүдэй Совет һайшааба. Иимэ буу зэбсэг бүтээн гаргаха ба худалдажа абахые арсадаг гүрэнүүдтэ зүрюугээр ядерна буу зэбсэг хэзээдэшье хэрэглэхэгүйбди гэһэн Советскэ Союзай бата найдамтай мэдүүлгэ эб найрамдал хангахые СССР-эй хүсэжэ байһыень элирхэйлэн мэдүүлнэ.

ДЭЛХЭЙН АРАДУУДТА ХАНДАҺАН УРЯА

САН-ХОСЕ. Никарагуагай арадтай һанал нэгэтэй байһаа мэдүүлхэ, революциие бэхижүүлхэ, хэрэгтэнь тэрээндэ али бүхы туһаламжа үзүүлхэ уряатайгаар Түбэй Америкын оронуудай, Мексикын ба Панамын түрүү үзэлтэй партинууд түбиин ба дэлхэйн бусад оронуудай арадуудта хандаба.

Мексикын Компарти, Панамын Арадай парти, Сальвадор ба Гондурасай Компартинууд, Никарагуагай социалис парти, Коста-Рикын арадай манлай гэдэг парти, Гватемалын Ажалай парти хамтын мэдүүлгэ абахадаа, Сомосын засаг захиргаанай дарлалта мүлжэлгые дабажа, никарагуан арадай туйлаһан илалта асари ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура, энэ хадаа американ империализмые һамна сохижо, туйлаһан илалта болоно. Национальна сүлөөрэлгын сандиниис фронт түрүүтэй зонхилхы бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүү нэгэдэлэй ашаар энэ илалта туйлагдаа.

Никарагуан арадай баатар габьяата тэмсэлые түбиин хүн зон үргэнөөр дэмжэнэ гэжэ партинууд тэмдэглэнэ. Элдэб политическэ хүсэнүүд, бүхы арадууд тэрэнэй талада жагсаба. Америкын гүрэнүүдэй эмхиин бүхы түүхэдэ түрүүшынхээ США-гай правительство булимтархы зорилготой тогтоолые энэ эмхеэр дамжуулан абажа, никарагуан арадай хубі заягаа өөнэдөө шиидхэхэдэнь тойбо татажа шадабагүй.

Американ империализмын табималай зонхилхы засаг захиргаан Никарагуагай экономикые ехэ хохидолдо оруулһан байгаа гээд документ соо саашадаа хэлэгдэнэ. Мүнөө патриотическа хүсэнүүдые экономическа таланаань хашана. Контрреволюционно хүсэнүүд тэрээндэ аюул тохёолдуулна. Үргэн ниитэ арад зоной аша туһатай, эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, общественые шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэнь эдэнэр тойбо татахые оролдоно.

Никарагуан арадай, мүн политическэ эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, бэеэ даанан байдалай ба социальна дэбжэлтын түлөө үсэд шанга, хүндэ хүшэр тэмсэл хэжэ байһан Түбэй Америкын республикануудай арадуудта эгээл үргэн дэмжэлгэ үзүүлхыень дээрэ дурсагдаһан оронуудай партинууд бүхы дэлхэйн Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд ые уряалба.

КПЯ-гай ЦК-гай ПЛЕНУМ

...ОКИО. Японой Комму-...партиин ЦК-гай пленум ...рөө. КПЯ-гай ЦК-гай ...ридиумэй түрүүлэгшэ К. ...ото тэрээн дээрэ үгэ ...хэдэ, һаяхан болоһон ...аментын һунгалтын үе-...ой коммунистнуудай ...ын илалта шухала уд-...ханартай байна гэжэ ...лээ. Тэрэнэй дүнгүү-... КПЯ парламентда оро-дог түлөөлэгшэдэйнгөө тоое хоёр дахинаар олошоруулһан байна. Түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө, японой ба американ сэрэгүүдэй хамтын һуралсалнуудта эсэргүү, арад зоной һуудал байдал һайжаруулхын, эб найрамдалай ба демократиин түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Пленумдэ хабаадагшад «Бүгэдэ ниитын һунгалтын дүнгүүд ба партиин зорилгонууд» гэһэн тогтоолые, КПЯ-гай ЦК-гай Президиумэй «Һунгалтын урда тээхи тэмсэлэй дүнгүүд ба һургаалнууд, парламентын дээдэ палатада болохоёо байһан һунгалтада зорюулагдажа, бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд» гэһэн элидхэлые, мүн бусад документнүүдые нэгэн һаналтайгаар һайшаагаа.

...ИНИСТРНҮҮДЭЙ ОНСО ЯАРАЛТАЙ ЗАСЕДАНИ

...КУВЕЙТ. Персидскэ булан ...ин оршондохи араб гү-...дэй гадаадын хэрэгүү-... министрнүүдэй онсо ...тай зүблөөн Саудовска ...ин Таиф хотодо боло-... Саудовска Аравиин, Ку-..., Бахрейнэй, Катарай, ...мэл Араб эмирадуудай ...ой гадаадын политическэ толгойлогшонор тэрээндэ хабаадаа.

Кувейдэй, Саудовска Аравиин ба Абу-Дабиин мэдээсэлэй зургаануудай мэдээсэһэнэй ёһоор, Персидскэ булан тохойн оршондохи гүрэнүүдэй аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ асуудалнуудые министрнүүд зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалаар араб оронуудай гүрэнэй ба правительствын толгойлогшонорой зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые министрнүүд хаража үзэбэ.

Гадна араб оронуудтахи байдалые, Ливаниие дэмжэхэ тухай асуудалаар араб оронуудай гүрэнэй ба правительствын толгойлогшонорой зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые министрнүүд хаража үзэбэ.

ТУРЦИИН ПРАВИТЕЛЬСТВО ТУШААЛҺАА БУУБА

...АНКАРА. Турциин Рес-...бликын премьер-министр ...джевит ороной прези-... Ф. Корутюрктай уулза-...ниин толгойлдог пра-...тельство тушаалһаа буу-...гэһэн мэдүүлгэ тэрээн-...харюулба. Президент энэ ...гыень хүлеэн абаад, ...правительствын эмхид-...эр уялганнуудаа гүйсэд-...ь Б. Эджевидэй ка-...дэ даалгаба.

...Президентэй уулзаһанай ...эмхидхэгдэһэн пресс-...ренци дээрэ Б. Эдже-...гэ хэлэхэдээ, парла-...зарим хубиин һунгалтын дүнгүүдһээ уламжалан, правительство тушаалһаа бууха баатай болоо гэжэ тэмдэглээ. 1978 ондо правительство бүриндүүлээд, орон дотор айхабтар хүшэр бэрхэшээлтэй сагта засагаа абаһан минии толгойлдог арадай-республиканска парти һунгалтын байгша оной октябриин 14-дэ үнгэргэгдэтэр ороной экономическа ба социальна бэрхэшээл түбэгүүдые усадхан зайсуулхые оролдобошье, дабажа шадаагүй гэжэ тэмдэглэнэ.

ХУА ГОФЭН ФРАНЦИДА

ПАРИЖ. КНР-эй гүрэнэй Советэй премьер Хуа Гофэнэй, Франциин президент В. Жискар д'Эстэнэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд эндэ эхилбэ.

«Эко» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: Парижда үнгэргэдэжэ байһан хөөрэлдөөнүүдые һамбаашалжа, бидэнэртэй сэрэгэй харилсаанай замаар, саашадаа Франциин хэр холо дабшахаар бэлэн байһые тодорхойлхо гэжэ хитадуудай оролдохо байһандань һэжэглэлтэгүй.

Тэрэнэй хүндэлэлдэ Елисейскэ ордон соо эмхидхэгдэһэн обедэй үедэ Хуа Гофэнэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр «Юманите» газетэ иигэжэ бэшэбэ: Баруун Европын капиталис оронуудтай политическэ ба сэрэгэй харилсаа тогтоохын тула тэрэнэй хэһэн мэдүүлгэнүүд арадуудай бэеэ даанан ба гүрэнүүдэй дулдыданги бэшэ байдалые хамгаалха тухай Хитадай соносхон мэдээсэһэн декларацинуудта эүрюу харша байна гээд баталха баатай болобобди. Парижай Атлантическа политикые Хуа Гофэнэй дэмжэлгэ США-гай ба ФРГ-гэй зүгһөө Баруун Европын оронуудые харгалзалгада эсэргүүсэн, бэеэ даанан байдалай оршондо ерэдүйгөө тодорхойлхын түлөө гэмсэдэг арадуудай хүсэлэл оролдолгонуудта зүрюу харша байна.

Сүлөөтэ ажабайдалаа зохёон байгуулха эрхэдэ түрүүшынхиеэ хүртэлэн Афганистанай Демократическа Республикын ажалшад гүрэн түрэеэ, түрэл газар дайдаяа, бэеэ даанхай байдалаа гартаа буу барижа, аршалан хамгаалхаар бэлэн байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дле-лалабадска провинциин Даке гэжэ тосхоной революциие хамгаалха комитедэй гэшүүд.

ТАСС-ай фотохроника.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

- **Үхибүүдые хүмүүжүүлгэ тухай хэдэн үгэ.**
- ***Буряад шэнэ зүжэг.***
- **Амаралтын үдэр һонирхолтой хүхюун байхаар хүлеэгдэнэ.**

ХҮН БОЛОХО БАГАҺАА

Үхибүүдые хүмүүжүүлгэ тухай элдэб янзын номууд ходо хэблэгдэжэл байдаг. Илангаяа социалис обществодо эдир жаахан эрхэгдээ хүмүүжүүлхэ асуудалда тон ехэ анхарал хандуулагдадаг гээшэ.

«Үглөөдэр болотор хүлеэ» гэжэ үхибүүдтэ хэлэгдэдэг үгэнүүд үнидэ мартагданхай. Юундэб гэхэдэ, үхибүүднай — мүнөөдэрэймнай ажабайдал, наһанаймнай эрмэлзэл хүсэлые бэлэдүүлхэ үглөөдэрнай болоно. Типмэһээ үхибүүдые һайнаар эдеэлүүлээд, һайханаар хубсалуулаад, һургуулидань һайнаар һургалгаар хүмүүжүүлгээ эсэслэхэ бэшэ, харин хара багаһаань (мансы соохоонь гэхэдэ болохо) һайн һайхан юумэндэ, урагшаа эрмэлзэлтэйгээр, ажалай жэшээгээр һургахаһаа гадна, ухаан сэдьхэлэй культурада һургаха гээшэ тон шухала. Энэ асуудал хүнэй ажабайдалда гол һуури эзэлдэг гэжэ һанагдана. «Хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа» гэжэ буряад арад дэмы хэлсэдэг гүй.

Зүб даа, хүдөө нютагаар яһахадаа, үндэр наһатайшуулай мэндэшэлэлсэхые хаража, шагнажа байхада, угаа зохид, уярхаар байдаг. Тэдэнэр яаралгүйэн гар гараа дүмүүхэнээр баришалжа, мэндэеэ хэлсэһэнэй удаа бэе бээнгээ эльүүр энхые һуралсаад, «гэр бүлын байдал амгалан һайн гү?» гэһэн асуудалаа заатагүй андалдадаг. Һүүлэй һүүлдэ һонин һорьмойгоо, ажал хэрэгээ хэдсадаг байна. Энэнь мүнөө зарим залуушуулай «Мэндэ» гэжэ гүбэрөөд үнгэршэдэгтэ орходоо өөрсэ ондоохон ааб даа.

Энэ гансашье ёно заншал бэшэ. Тэдэнэрэй уур суухал ашанараа хараажа, шэхэнэйнь дүжэртэр һургаал заабари үдэрһөө үдэртэ үгэжэ байһыень үсөөн харахаш. Харин эхэ эсэгээ, эгэшэ дүүнэрээ, аха зоноо хүндэлжэ, үбгэнэр, эгэшэнэрэйнгээ бэеын элүүрээр үглөө бүри һонирхожо, дүүнэрээ түрэлхид мэтээр хэрууһалха, анхарха талаар ашанараа хүмүүжүүлхэдээ, бадашан захирхагүй, харин үдэр бүриингөө ажабайдал дээрэ яаралгүй намдуухаһаар һургадаг гээшэ. Энэнь хүнэй нюдэндэ, үхибүүнэй мэдэрэлдэ тоб байса харагдахагүй, заримдаа хажуу талаһаань обёоржо ойлгохоньше бэрхэ байдаг. Тиимэ «эрдэм ном мэдэхэгүй» үбгэд, хүгшэдөөр байһан үхибүүдэйнгээ һайхан абари зантайгаар хүн боложо байһаниие обёорһон залуу түрэлхидэй гайхалаа баража ханадаггүй ушар али олон үзэгдэдэг байна.

Тиихэдэ нэн түрүүн хажуудаа байһан хүниие хэрэгтэ хэрэггүйөөр гомдохоожо, хулгай хэжэ, худалаар хэлэжэ болохогүй гэһэн һургаалай үгэнүүд ганса хэлэгдээд мартагдахе бэшэ, харин үхибүүдэйнгээ ойлгомгоргүй хэжэрхиһэн хүнэй анхархаар бэшэ жэжэ-божо юумэн дээрэшье һаань хүсэндөө хүргэгдэхэ ёнотой гээд, манай элиисэг хулинсагаймнай эртэ урда сагһаа хуули мэтээр сахижа ябадаг байһаниинь мэдэжэ. Нэгэ жэшээ. Манай хүршэ һуудаг Цыренжабтанай хөёртойхон хүбүүниинь минии басагадаар манайда наадаад, гэртээ ошоходоо, һайшаанан нааданхайгаа абаад ябашаһан байба. Уданшьсгүй эмгэйнь хүбүүгээ хүтэлэнхэй орожо ерэхэдээ, үнөөхи нааданхайе асарба гээшэ.

— Яана гээшэбта? Һайшаагаа хадаа абаг лэ, — гээд бурууушаан дуугархадамни, эмгэйнь мэгдэнгээр:

— Болнит, хэшээгыт. Ашамни айлһаа юумэ абаашажа һурахань гээшэл, — гэбэ.

— Юугээ һураха гэжэ хэлэнэт. Үшөө ухаа ороодүй үхибүүн ха юм?..

— «Һураһан юумэн һураар татагдадаггүй», гэдэгтэл, нарай байхадаа һайшаагаад абаашаашань, саашаа болоходоо, ухаа ороходонь хулгай гэжэ тоолгодохо ха юм...

Мүнөө сагта үхибүүдые зүбөөр, һайнаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зохид эрхэ байдал баран бии: гоё һайхан хубсаһа хунар, эдихэ юумэн, уран һайханай кино, номууд, үшөө тиихэдэ хүүгэдэй ясли, саадууд, интернат һургуулинууд гэхэ мэтэ. Зүгөөр эдэ бүгэдэ үшөөл дугалдана ааб даа. Ушарынь үхибүүдтэ үшөө нэн түрүүн түрэлхидэй дулаан энхэрэл, һонор сэдьхэл, ухаатай, культурые саашадань хүгжөөхэ, хүгжөөхэгүй өөһэдөөнь дулдыдаха байна.

Эрэ боложо һархайһан, хүниие хүн гэжэ тоохоёо болиһон хүбүүгээ һургахамнай гээд заримшуулай дарьяса табин гүйлдэхэдэ, үхибүүн байхадань энээн тухай бодоогүй хаана ябаабта гэжэ һураха дуран хүрэдэг. Яахабши даа, «гэмынь урдаа, гэмшэлынь хойноо» гэһэндэл, энэ һургаалайнгаа даншье һаа хойнотоһые ойлгоһон заримшуулай тархяа шаахань лэ үлэдэг.

Зэдын районой Петропавловка тосхондо ажаһуудаг миниий танил нэгэ айлайхи Володя гэжэ ганса хүбүүтэй һэн. Тэрэнээ аргагүй эрхээр һургажа, хүбүүнэйнгээ нүхэдөөрөө наншалдаад ерэхэдэнь, эсэгэнь бахархан баярлажа: «Хүбүүмни эрэ хүн боложол ябана гээшэ» гээд хүхихэ. Һүүлдэ хүбүүнэйнгээ 8-дахи классыгаа нуража байхадань, нэгэтэ түрэлхидэй суглааһаа ерэхэдээ:

— Володиием тамхи татана гээд багшанарынь хэлэнэл. Үгы тээд, тамхи татаха хүбүүнтэй ябаһамни болоол бэшэ гү? —гэхэ мэтээр омогорхон һагад дуугараа һэн.

Эсэгын «омогорхол» болоһон ори ганса хүбүүнэйнь хуулиин наһанда хүрэһэниишьше тэрэ: бага багахаһаар хатуу харые амталдаг болобо. Эндэшье эсэгэнь хорихо һэдэлгэ гаргаагүй. Удангүй эдэлжээтэ архидаа-һайнгаа һүүлээр архимни багадаа гэжэ һанаһан хүбүүн үйлсэдэ ябаһан хүнэй мүнгэ булягаад, милициин таһагта тушаагдаба.

Эндэл сүүдэй һандали дээрэ һууһан хүбүүгээ эсэгэнь одоошье түрүүшынхеэ һэрэгтэй, үнөөхи шулууниинь нүгөө хапада тудаад, нүхэ гаргаһан байба бшуу. Хүсэ шадал ядаагүй хүйхэрэй хүдэлмэри гэжэ энэ баримтань эли тодо гэршэлнэ...

—Ямар үнөө нэхэжэ, хэн, юуниинь һүниин зоргоор ингэжэ гарайнгаа зохолоо гаргана гээшэб? —гэжэ бидэнэй һонирхоходо:

—Хари гайхыш, хайшаа юм? —гэжэ тус һургуулиин директор Людмила Михайловна Пиксасова мүрөө хабшан, гомдолтойгоор хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. —Энэмнай түрүүшынхеэ манда хэгдэһэн «добтолгонь» бэшэ. Үшөө хабар байхада, баһаа һургуулиимнай сонхонууд сагаалса боложо, сагаалхиса шэлэй түгдэрхэйнүүдээр бутаран унаһан юм. Хожомынь, зунай эхин һарада хөёрдохи, «добтолгонь» болоо һэн. Баһаа һүниин харанхыгаар... Һурагшадаймнай хэрэглэмжын 45 түхэригэй нэгэ проигрыватель, хөёр фильмоскоп хулгайлагдашоо бэлэй...

—Засаг түрын түлөөлэгшэдэ мэдүүлдэггүй хүн гүт? —гэжэ асуухадамнай, Людмила Михайловна гомдоһон хоолойгоор:

—Ивалгадахи милициин таһагһаа манай тосхондо байдаг участково этигэмжэтэн, милициин лейтенант Дмитрий Ильич Каглюгта хэдэн удаа хандааб, мэдүүлгэшье оруулһан байхаб, — гэжэ нэмэбэ.

Тосхон соогоо һургуулиин хүндэтэй болоһон директор Л. М. Пиксасовагай мэдүүлгые Каглюк хайхаржа хараншьсгүй: «Би энэ жэжэ хэрэгтэй яахадаа зууралдаха болоо хүниб. Тэһэрхэй сонхо, дүшэн табата проигрыватель — тьфу, юун гээшэб?! Энээнһээтнай нэгэ бага томо хэрэгүүд һанааем зобооно», гэжэ тоосоогүй янзаар, бүдүүлиг аашаар угтаад, хөөрэлдөөмнай дүүрэбэ гэжэ ойлгуулан, кабинедэйнгээ үүдэ хаб-яб хаагаадхиба.

Иимэ, зөөлөөр хэлэхэдэ, һэнгэргүй харюудань Людмила Михайловна зоригоо мүхөөгүй. Ивалгын милициин таһагта тэрэ дарьдань хонходобо. Зорюута ошожо, аржагар саарһан дээрэ бэшэгдэһэн мэдүүлгэшье начальниг тань барюулба. Тээд абтаһан хэмжээниинь үгыл аад үгы... Гайхахадаа, гэлыхэдээ нүхэр Пиксасова редакцида хандаа гэжэ һайн ойлгоноби.

Үнэхөөрөөшье хэн мүнөө, Совет засагай тогтоһоор 62 жэлэй ойн жэлдэ, манай ерээдүйн ажабайдалай ээзэд болохо хүүгэдэй эрдэмэй дабаан ооде эрмэлзэхэ хүсэлдэнь хоро шараа бусалжа байлтайб?

Һургуулиие тойроод хэд юуд ажаһуудаг юм ааб гэжэ һонирхоод үзэе. Милициин һонирхохо хүсэлгүй хада, иимэ харюусалгатай үүргэ бидэ бэе дээрээ даажа абахал болоо гүбди даа. Аһаа, һургуулиин ара талада гэхэ гү, али хашаагаайнь хажуудахана һуралсал-үйлэдбэриин «Байгал» ажахын хүдэлмэришэдэй 4—5 бүлын ажаһуудаг нэгэ гэр һэжэглэмээр байба. Ушар юуб гэхэдэ, ута гэгшын энэ бараг соохоо уунги зоной унжагай аялга. уйгарлаан, шашхалдаан һүниин зоргоор замхадаггүй заншалтай. Нэгэндээ нэтэрһэн хүйхэршүүл һургуулиин харшые эрбээлжэ дабаад, үхибүүдэй туалет руу нэбтэрэн ородог, багашуулые бахардуулан һүрдүүлдэг, баабгай шэнгеэр хашхаралдан эрьюулдэг заншалтай болонхой.

Эдэ бүтэдые үнөөхи Каглюк мэдэнэгүй гээшэ, гү?

Үгы бэд даа, мэдэхын саада тээхи... Мэдээшэгүй болоод һуудаг, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гээд ябадаг шуу.

Тиимэһээнь лэ Заречный тосхонон заахан үхибүүд, түрэлхидынь, багшанаршье залд гэжэ ябадаг болонхойл — хэзээл нэгэтэ үглөөгүүр хэшээлдээ ерэхэдэнь, классайнь хамаг сонхонууд үхэр буугай һомондо нэрбүүлһэндэл адли ангайлдажа байхадаа болохол.

Али?..

Т. БАДМАЙН.

МҮНӨӨДЭР

Мүнөөдэр Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ академическэ буряад драмын театрта Дугар Дылгыровэй бэшэһэн «Түрын болзор» гэжэ зүжэгэй премьерэ болохонь. Энэ зүжэгые режиссер Л. П. Цыденова табижа, уран зураша Е. Д. Будажапова шэмэглэн годоогоо.

Зүжэг ургажа ябаа залуу үетэнише, хүүгэдые хүмүүжүүлгэ ба гэр бүлын харилсаа холбоон тухай темэдэ бэшэгдэнхэй.

Шэнэ зүжэгтэ Бурладай АССР-эй арадай артистнар Г. Б. Бутуханов, Л. Л. Дугарова, Бурядадай АССР-эй габьяата артистнар Ч. Ц. Гуруев, Д. Б. Сангажапова, М. Жапхандаев, бэлигтэй залуушуул Ц. Д. Хажитов, Д. Д. Дашинамжилов болон бусад наадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Зүжэгһөө нэгэ хэһэг. 2. Буряадай АССР-эй арадай артист Г. Б. Бутуханов гол рольнуудай нэгые гүйсэдхэжэ байна.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фотонууд.

КОММУНИСТ

Дулаанаар хараһан Ильичэй, дүрэ зурагтай
Улаахан билет зүрхэн тушаань хадагалаатай.
«Парти — манай үе сагай
ухаан бодол, нэрэ хүндэ, һэшхэл» — гээд,
Тэрээн дээрэ бэшэгдэнхэй, сэсэн үгэнүүд...

Заяан хубияа гартаа батаар абаһан хүн лэ
Зоной манлайда дахуулан ябаха сэнэгтэй —
Олоной зол жаргалай түлөө бодол түрүүлһэн
Оюун бэлиг, нэрэ хүндэнь эндэ хэрэгтэй.

Вождиин һэшхэлые өөртөө шэлжүүлэн абаад,
Бүхы ажалда бэеэ зорюулан ябахадаа,
Бэрхэшээл, һааталые дүршэл хабаараа дабаад,
Эрхим жэшээ ажалша нүхэдтөө
харуулнал даа.

Эхэ ороноо хамгаалха хэрэгэй гараа һаань,
Эндэшьс ами наһаяа хайрлангүй жагсахал.
Эгээл хүшэр хүндэ, эгээл шухаг газартань
Эхишэ болонол Ленинэй партиин гэшүүн хүнІ

А. ЖАМБАЛОН.

МИНИЙ НЮТАГАЙ ҮЗЭСХЭЛ

Хүн бүхэндэ түрэһэн [illegible] һаань үнэтэйгөөр [illegible] юумэн байдаггүй гэ[illegible] даа. Намдашье баһал [illegible] Минии нютагай байгаа[illegible] ханшье, һонирхолтойш[illegible] Ушар тиимэһээ үргэн [illegible] шадай һонорто нэгэ [illegible] һонирхомоор зүйлнүүд[illegible] радхаха хүсэлтэйб.

1. НОГООН-ШУЛУ[illegible]

Дээдэ-Бургалтай [illegible] баруун-хойно, хоёр [illegible] газарта, Ногоон-Шулуута[illegible] нэрэтэй багахан хада [illegible] юм. Үнэхөөрөө шулуу[illegible] ногоохонууд юм, зүб [illegible] лэгдэнхэй хаш.

Тус хадын һонирх[illegible] юуб гэхэдэ, тэрэ «м[illegible] юм. Сэлмэгшье үдэр [illegible] бороогой ороохые алда[illegible] «Ээ, Ногоон-Шулуутаһа[illegible] нан хөөрэбэ, бороо ор[illegible] шамдажа һуриеэ дүүр[illegible] гэлдэхыень Бургалтайн [illegible] сабшалангай алишье зуг[illegible] лахат.

2. ҮХЭР-ШУЛУУН

Бүри урда сагта нэгэ [illegible] Зэдэ мүрэниие (тиихэдэ[illegible] лэнгэдэл ехэ һэн гэе) [illegible] хаар тамаржа ябатарое[illegible] галлаха болобо ха. Арг[illegible] ргадаһан үнеэн үүгэнэ, [illegible] даа байһан Ехэ Бага [illegible] гор гэжэ ууланууддаа [illegible] ламжа эрихэдэнь, тэрэ[illegible] шулуун болгожорхёо һэ[illegible] хэ.

Мүнөө Оёорой [illegible] хуушан һуурида, Зэдэ[illegible] дүтэхэнэ Үхэр-Шулуун [illegible] нэрэтэй хадахан байдаг[illegible] жуудань Тугал-Шулуун [illegible] болдогхон бии. Мүн Ул[illegible] Шулуун гэжэ хабтага[illegible] добуун байха.

Эдэнэрэй сэгээн талын[illegible] да тобойлдохыень хар[illegible] үни сагта нэгэ сэсэн [illegible] ажаглажа үгэһэн нютага[illegible] рэ һонирхолтой шэнги [illegible] даха юм.

3. ХАРУУЛ-ТОЛГОЙ

Таглиин нуурһаа эр[illegible] Ара-Бургалтайн нуга нэ[illegible] рэн оршодог. Тус нугыг[illegible] да Харуул-Толгой гэжэ[illegible] нин нэрэтэй хада бии. [illegible] дэ иимэ нэрэ эүүхэ бо[illegible] гэхэдэ, урдань дээрмэшэ[illegible] нуулшад хаана-яанаһаа [illegible] һа малнуудые һүрэгөөрө[illegible] гайлжа асараад, тус [illegible] ара бэедэ хоргодожо, [illegible] донь харуулшаниие т[illegible] байһан гэхэ. Баһа тург[illegible] гуудые баридаг ангуушад [illegible] оройһоо оршониие хайм[illegible] хаража, тодожо һууха [illegible] байрануудаа зүбшэн хэ[illegible] юм һэн.

Нээрээшье, оройһоонь[illegible] шье зүг тээшэ харахад[illegible] хы юумэн альган дээрэ [illegible] Байгаалиин гоё һайн[illegible] сэдьхэлээ ханаажа, удаа[illegible] дэ һууха дуран хүрэдг[illegible]

4. ЭРҮҮ ХАБСАГАЙ

Юрын хабсагай аад, [illegible] рээ дурсагдаха болооб[illegible] дэ, Забайкалида боложо[illegible] гаа революциин үедэ [illegible] баһал дохололсоһон [illegible] тэй. Тиихэ үедэ залуухан [illegible] цер ябаһан К. К. Ро[illegible] скиин (хожомынь Сов[illegible] Союзай элитэ маршал) [illegible] даһан сэрэгүүд тус х[illegible] дээрэһээ Зэлтэр гэжэ [illegible] һууриниие эзэлхээ орос[illegible] сагаантанай сэрэгүүдые [illegible] буунуудаар буудажа, х[illegible] та сохиһон юм.

Мүнөө Зэлтэр тосхо[illegible] Рокоссовскиин ажал ябу[illegible] да зорюулагдаһан муз[illegible] гуулагданхай. Полков[illegible] бэшэгүүдшье эндэ [illegible] хадагалаатай байдаг юм.

Мантан томо шулуу[illegible] арья-барья ябталан [illegible] лоод, Зэдэ мүрэнэй эрм[illegible] шажа, лабхайн һуухьень [illegible] рахада, Эрүү (үргэн) [illegible] гай революциин һүрэгэ[illegible] хүшөө мэтэ һанагдаг[illegible]

Д-Д БУЯН[illegible]
Зэдын район.

ХҮГЖЭМШЭД ТУХАЙ ШОГ ЗУГААНУУДҺАА

Итальян композитор Джоаккино Россини гайхалтай һонин заншалтай һэн. Юуб гэхэдэ, тэрэ юрэнхыдөө унтарцдаа хэбтээд ажалаа хэдэг байгаа. Зүгөөр гансал эдеэлхэдээ гү, али хүнэй ерэхэдэнь бододог һэн.

Олонхид тэрээнише тэнщүүгэжэ тоолодог, тэрээн тухай олон тоото энсэдэтэй ушарнуудые хэлсэдэг һэн. Жэшээнь, нэгэ иимэ ушар тухай дурдая. Россини «Алжир ошоһон итальян эхэнэр» гэжэ оперодо зохёожо байхадаа, нотно саарһанайнгаа нэгэ хуудаһые орон доогуураа унагаажархиһан байгаа ха. Тэрээн дээрэнь зохёожо дүүргэнтэйэн шахуу дуэт бэшээтэй һэн. Харин композитор унаһан хуудаһаяа абажа, бэеэ зобоонхаар гээд, тэрэ бэеэрээ шэнэ дуэт бэшэжэрхёо. Тиимэһээ тэрэ опородонь нэгэ темэдэ хоёр дуэдэй бэшэгдэһэн дээрэһээ дуушад өөрынгөө дураар али нэгыень шэлэдэг бэлэй.

Б. РАДНАЕВА
оршуулба.

«НАМҺАА СААГУУР, НАРАНҺАА НААГУУР»

Халаалай

Үнгэрмэ тоомгүй үхибүүд сонхын шэл тэһэ шэдээд, зүрхэнэйнгөө дэльбэртэр айһандаа үгы болон тэрьелдэг гээшэ ааб даа. Гэнэн хонгордожо иимэ нүгэл хэһэн үхибүүд гэртээшье «альган тараг эдидэг», һургуулидаашье «һунаалгадаг» байгаа. Зүгөөр эдэ үдэрнүүдтэ Улаан-Удын районой Заречный тосхондохи эхин һургуулиин яларжа байһан сонхонуудые тэһэ шэдэһэн харатаниие яашье тиимэ гэнэн хонгороор үйлэ тохёолдуулһан хүн гэжэ нэрлэжэ болохоор бэшэ байна.

Һүниин тэн багаар нэгэ классай 110 сантиметр утатай, 50 сантиметр үргэнтэй хөёр дабхар сонхые үхэр буугай һомон шэнгеэр сүмэ сохин, хахад хирпиисэ ханада хас гэжэ буушоо бшуу. Хан гэһэн шанга абяанай хаяагай бишыхан тосхоной хамаг зониие залд гүүлхэдэ, хангай хоохон класс руу намарай һалхинай наадан, хиндэн ороо байхада, уланхатаһан гэмтэн уршаг гайгаа зогсоогоогүй... Хирпиисынгээ нүгөө хахадые абажа, ондоо сонхыень онобшотойгоор баһал сүмэрэ бута шэдээ бшуу.

Үглөөгүүр һурагшадай ороо ерэхэдэ, шэнэхан һургуулиинь шэрдэгдэһэн класс соо хирпиисын, шэлэй бутархай —үбдэгсөө... Хагсуу намарай һалхин хабатай эршээрээ класс соогуурнь зайгуултанхай. Үнгэржэ ерэхэдээ, үнөөхи шулуониинь нүгөө хапада тудаад, нүхэ гаргаһан байба бшуу. Хүсэ шадал ядаагүй хүйхэрэй хүдэлмэри гэжэ энэ баримтань эли тодо гэршэлнэ...

—Ямар үнөө нэхэжэ, хэн, юуниинь һүниин зоргоор ингэжэ гарайнгаа зохолоо гаргана гээшэб? —гэжэ бидэнэй һонирхоходо:

—Хари гайхыш, хайшаа юм? —гэжэ тус һургуулиин директор Людмила Михайловна Пиксасова мүрөө хабшан, гомдолтойгоор хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. —Энэмнай түрүүшынхеэ манда хэгдэһэн «добтолгонь» бэшэ. Үшөө хабар байхада, баһаа һургуулиимнай сонхонууд сагаалса боложо, сагаалхиса шэлэй түгдэрхэйнүүдээр бутаран унаһан юм. Хожомынь, зунай эхин һарада хөёрдохи, «добтолгонь» болоо һэн. Баһаа һүниин харанхыгаар... Һурагшадаймнай хэрэглэмжын 45 түхэригэй нэгэ проигрыватель, хөёр фильмоскоп хулгайлагдашоо бэлэй...

—Засаг түрын түлөөлэгшэдэ мэдүүлдэггүй хүн гүт? —гэжэ асуухадамнай, Людмила Михайловна гомдоһон хоолойгоор:

—Ивалгадахи милициин таһагһаа манай тосхондо байдаг участково этигэмжэтэн, милициин лейтенант Дмитрий Ильич Каглюгта хэдэн удаа хандааб, мэдүүлгэшье оруулһан байхаб, — гэжэ нэмэбэ.

Тосхон соогоо һургуулиин хүндэтэй болоһон директор Л. М. Пиксасовагай мэдүүлгые Каглюк хайхаржа хараншьсгүй: «Би энэ жэжэ хэрэгтэй яахадаа зууралдаха болоо хүниб. Тэһэрхэй сонхо, дүшэн табата проигрыватель — тьфу, юун гээшэб?! Энээнһээтнай нэгэ бага томо хэрэгүүд һанааем зобооно», гэжэ тоосоогүй янзаар, бүдүүлиг аашаар угтаад, хөөрэлдөөмнай дүүрэбэ гэжэ ойлгуулан, кабинедэйнгээ үүдэ хаб-яб хаагаадхиба.

Иимэ, зөөлөөр хэлэхэдэ, һэнгэргүй харюудань Людмила Михайловна зоригоо мүхөөгүй. Ивалгын милициин таһагта тэрэ дарьдань хонходобо. Зорюута ошожо, аржагар саарһан дээрэ бэшэгдэһэн мэдүүлгэшье начальниг тань барюулба. Тээд абтаһан хэмжээниинь үгыл аад үгы... Гайхахадаа, гэлыхэдээ нүхэр Пиксасова редакцида хандаа гэжэ һайн ойлгоноби.

Үнэхөөрөөшье хэн мүнөө, Совет засагай тогтоһоор 62 жэлэй ойн жэлдэ, манай ерээдүйн ажабайдалай ээзэд болохо хүүгэдэй эрдэмэй дабаан ооде эрмэлзэхэ хүсэлдэнь хоро шараа бусалжа байлтайб?

Һургуулиие тойроод хэд юуд ажаһуудаг юм ааб гэжэ һонирхоод үзэе. Милициин һонирхохо хүсэлгүй хада, иимэ харюусалгатай үүргэ бидэ бэе дээрээ даажа абахал болоо гүбди даа. Аһаа, һургуулиин ара талада гэхэ гү, али хашаагаайнь хажуудахана һуралсал-үйлэдбэриин «Байгал» ажахын хүдэлмэришэдэй 4—5 бүлын ажаһуудаг нэгэ гэр һэжэглэмээр байба. Ушар юуб гэхэдэ, ута гэгшын энэ бараг соохоо уунги зоной унжагай аялга. уйгарлаан, шашхалдаан һүниин зоргоор замхадаггүй заншалтай. Нэгэндээ нэтэрһэн хүйхэршүүл һургуулиин харшые эрбээлжэ дабаад, үхибүүдэй туалет руу нэбтэрэн ородог, багашуулые бахардуулан һүрдүүлдэг, баабгай шэнгеэр хашхаралдан эрьюулдэг заншалтай болонхой.

Эдэ бүтэдые үнөөхи Каглюк мэдэнэгүй гээшэ, гү?

Үгы бэд даа, мэдэхын саада тээхи... Мэдээшэгүй болоод һуудаг, «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гээд ябадаг шуу.

Тиимэһээнь лэ Заречный тосхонон заахан үхибүүд, түрэлхидынь, багшанаршье залд гэжэ ябадаг болонхойл — хэзээл нэгэтэ үглөөгүүр хэшээлдээ ерэхэдэнь, классайнь хамаг сонхонууд үхэр буугай һомондо нэрбүүлһэндэл адли ангайлдажа байхадаа болохол.

Али?..

Т. БАДМАЙН.

МҮНӨӨДЭР

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой соёлой ордондо үглөөдэр 12 час 30 минутаһаа үхибүүдэй уран гартанай конкурс үнгэргэгдэхэ. Үдэшэндөө «Гуша гаран наһатайшуулай» клубай ээлжээтэ уулзалга эмхидхэгдэхэ.

Ажалай Улаан Тугай орденто авиазаводой «Рассвет» гэжэ соёлой ордондо мүнөөдэр 16 часаа «Байкальские зори» гэжэ ансамблиин байгуулагдаһаар арбан жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёнолол үнгэргэгдэхэ; үглөөдэр хатар, наадан болохо.

Түмэр замайхидай клубта удэрэй 12 часаа хүүгэдэй уран зохёолшо А. И. Чирковой номоор литературно-хүгжэмтэ найруулга эмхидхэгдэхэ юм. Үглөөдэр комсомолой түрэһэн удэртэ зорюулагдаһан кинофильмнүүд харуулагдаха, удэшэндөө залуушуулай зугаа наадан эхилхэ.

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай соёлой ордондо «Пионерэй организацийн түүхэ тухай» гэһэн хөөрэлдөөн эмхидхэгдэжэ, пионерэй хүдэлөөнэй ветерануудтай уулзалга үглөөдэрэй 14 часаа болохо юм.

Шэлэй. хирпиисын заводуудай, Серовой нэрэмжэтэ, барилгашадай клубуудта «В. И. Ленинэй дуратай номууд» гэһэн хөөрэлдөөн, ВЛКСМ-эй 61 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулагдаһан удэшэнүүд үнгэргэгдэхэ.

Улаан-Удын аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Хяагта хото, Новоселенгинск тосхон хүрэтэр хотынгоо эмхи зуугааануудай, һуралсалай газарнуудай хэдэн бүлэгүүдэй аяншалга эмхидхэхэ. Мүн Улаан-Удэ хотын түүхэтэ газарнуудтай Братск, Петровск-Забайкальск хотонуудһаа ерэһэн айлшад танилсаха байна.

Манай корр.

ТВ ТОЙРОО

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 —Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.00—«Буратинын выставкэ». 9.30 — «Таанадта, түрэлхидтэ».

Улаан-Удэ. 10.00 —«Багашуул» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан телевизионно клуб. 10.20 — «Ералаш»— хүүгэдэй бүхэсоюзна шог ёгто киножурнал. 10.30 — «Берег — край земли»— 5-дахи дамжуулга. 11.00— Хүгжэм.

«Орбита-2». 11.10 —«Үглөөнэй почто». —хүгжэмтэ дамжуулга. 11.40— «Элүүр энхын программыин почто. 12.25 — «Поэзи». Мустай Каримай түрэһөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга. 13.15— «Радуга» —арадай уран бэлигэй телевизионно программануудай уласхоорондын III фестиваль. СССР. 13.40—«Наше обозрение». 14.25 — «Три банана»—мультфильм. 14.45 — «Ан амитадай ажабайдал» 15.45 — «Эб найрамдал тээшэ эрмэлзэлэй бодото жэшээ». Сэрэгэй шахардуу байдал һуларуулха зорилготой совет дурадхалнууд тухай. 16.35—«В компании Макса Линдера»— уран һайханай фильм (Франци). 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Динамо» (М) — «Крылья Советов». Забһартань — «Спортлотогой» тираж ба «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.30— «Время». 21.00 — Боксоор бүхэдэлхэйн кубогта хүртэхын түлөө. Финал. США-һаа дамжуулга. 23.15— Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Үргасын түлөө тэмсэлэй шэнэ шата» — түрүү бэшэг. «Һайн үрэнэ хүрэнгэ —баян ургасын үндэһэн»— материалнуудай суглуулбари. «Табан жэлэй жасада» — корреспонденциүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партийна ажабайдал: тоосоон ба һунгалта». Н. Донцевагай «Дутагдалнууд үшөөл бии» гэһэн статья. «Марксистско-ленинскэ һуралсал»— корреспонденциүүд. «Уншаад, фермэдээ хэрэглэ». М. Михайловай ба Б. Мункуевай «Малай тэжээлэй рациондо азот хэрэглэлгэ» гэһэн статья. «Соведүүдэй хүдэлмэри» —суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. РСФСР-эй Гүрэнэй шан олгохын түлөө. «Бэлиг ба шадабари» — О. Куницынай статья. «Замбуулинай интеграциин «Орбитада»—АПН-эй материал. «Хилын саанаһаа» —харинн түрэнүүдэй корреспондентнүүдэй мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Л. Цыбиковагай статья. Уншагшадай асуудалнуудта хаарюунууд. А. Карповай «Комотив» — «Булаг»-гэһэн корреспонденциин нирхолтой ушарнуудалэгүүд. Соносхолнуу[illegible]

САГАН ҮЛАА

Байгал шадарай [illegible] даар ба хойто рай[illegible] үүлэтэйшэг байха. [illegible] онуудаар зарим газ[illegible] гаханаар саһан орохо [illegible] хойноһоо секундын [illegible] метр хүсэтэйгөөр [illegible] Агаарай байдал 0—[illegible] дус хүйтэнһөө 4 гра[illegible] рэтэр дулааграа байн[illegible] то районуудаар [illegible] хүрэтэр хүйтэн бай[illegible]

Улаан-Удэдэ [illegible] байха, шиг нойтон [illegible] Баруун-хойноһоо [illegible] 9—14 метр хүсэтэй[illegible] хилха. 1—3 град[illegible] байха.

Редакторай орлогш[illegible]
И. Р-Д. ОЧИРО[illegible]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-52-62 отв. секретарь—2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56 23, промышленности и строительства —2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли.
Н-03539. Заказ № 242. Индекс [illegible]